

Rahandusministeerium

**RAHANDUSMINISTEERIUMI
VALITSEMISALA STRATEEGILINE
ARENGUKAVA AASTATEKS
2008 - 2011**

**Tallinn
Mai 2007**

SISUKORD

KOKKUVÕTE	3
SISSEJUHATUS	7
MISSIOON, VISIOON, VÄÄRTUSED	9
Missioon.....	9
Visioon.....	9
Väärtused	10
TEGEVUSVALDKOND: MAKROMAJANDUSPOLIITIKA JA STATISTIKA	12
Hetkeolukorra analüüs.....	13
Strateegilised eesmärgid 2008-2011	16
Eesmärk 1: Makromajanduslik tasakaal	16
Eesmärk 2: Üleminek eurole	17
Eesmärk 3: Usaldusväärne statistika	18
TEGEVUSVALDKOND: MAKSUPOLIITIKA	21
Hetkeolukorra analüüs.....	21
Strateegilised eesmärgid 2008-2011	23
Eesmärk 1: Maksupoliitika stabiilsus ja lihtsus.....	23
Eesmärk 2: Säästev tarbimine.....	23
Eesmärk 3: Maksuhalduri teenuste kvaliteet	24
Eesmärk 4: Efektiivne maksuarvestus	25
TEGEVUSVALDKOND: FINANTSPOLIITIKA	27
Hetkeolukorra analüüs.....	27
Strateegilised eesmärgid 2008-2011	29
Eesmärk: Konkurentsivõimeline ettevõtluskeskkond	29
TEGEVUSVALDKOND: HALDUSPOLIITIKA	33
Hetkeolukorra analüüs.....	33
Strateegilised eesmärgid 2008-2011	35
Eesmärk 1: Riigi haldusorganisatsiooni vastavus hea halduse põhimõtetele.....	35
TEGEVUSVALDKOND: EELARVEPOLIITIKA JA RIIGI FINANTSJUHTIMINE	42
Hetkeolukorra analüüs.....	42
Strateegilised eesmärgid 2008-2011	44
Eesmärk 1: Tulemustele suunatud riigieelarve.....	44
Eesmärk 2: Kliendisõbralik arveldussüsteem ja igapäevane likviidsus	46
Eesmärk 3: Kvaliteetne finantsaruandlus	47
Eesmärk 4: Riigi finantshuvide kaitse	47
TUGITEENUSED JA ORGANISATSIOONI ARENDAMINE	49
Hetkeolukorra analüüs.....	49
Riskianalüüsi kokkuvõte	50
Strateegilised eesmärgid 2008-2011	51
Eesmärk: Toimiv ja arenev organisatsioon	51
SEOSSED VARASEMATE ARENGUKAVADEGA	56
LÕPPSÕNA	58
KASUTATUD LÜHENDID	59

KOKKUVÕTE

Rahandusministeeriumi strateegiline arengukava aastateks 2008-2011 sõnastab meie missiooni, visiooni ja väärtused ning võtab kokku peamised tegevussuunad ja eesmärgid antud ajaperioodis. Arengukava on koostatud lähtuvalt Vabariigi Valitsuse 13. detsembri 2005.a määrusest nr 302 "Strateegiliste arengukavade liigid ning nende koostamise, täiendamise, elluviimise, hindamise ja aruandluse kord" (RTI, 20.12.2005, 67, 522) ning strateegilise planeerimise käsiraamatust (<http://www.fin.ee/?id=14453>).

Missioon, visioon, väärtused

Arengukava koostamise üks prioriteete on ministeeriumi missiooni, visiooni ja väärtuste sõnastamine ning organisatsioonisisene debatt nende ümber. Debati eesmärk oli ühtlustada organisatsioonikultuuri ja töötajate arusaamu oma töö eesmärkidest ning suunata Rahandusministeeriumi senisest enam tegutsema tervikliku meeskonnana.

Rahandusministeeriumi **missioon**:

Oleme valitsusele asjatundjaks maksu-, finants- ja eelarvepoliitika elluviimisel ning majanduse eesmärgistamisel.

Teades võimalusi, loome lahendusi.

Rahandusministeeriumi **visioon**:

**Rahandusministeerium on usaldusväärne riigi rahanduse ning majanduskeskkonna arendaja. Meid hindavad töötajad, partnerid ja avalikkus.
Anname oma panuse, et Eesti oleks
parim riik, kus elada ja ennast teostada.**

Rahandusministeeriumi **väärtusteks** on olla

- **usaldusväärne,**
- **õiglane ja avatud partner,**
- **loov,**
- **ratsionaalne.**

Tegevusvaldkonnad ja strateegilised eesmärgid

Rahandusministeerium seab oma tegevusele eesmärgi viies põhitegevusvaldkonnas. Neile lisandub tugiteenuste ja organisatsiooni arendamise valdkond, mis keskendub põhitegevuse eesmärkide saavutamise toetamisele. Tegevusvaldkonnad on käesolevas arengukavas määratletud poliitikapõhistena ja need on järgmised:

- makromajanduspoliitika ja statistika
- eelarvepoliitika ja riigi finantsjuhtimine;
- maksupoliitika
- finantspoliitika
- halduspoliitika

Iga tegevusvaldkonna osas arengukava (a) analüüsib lühidalt hetkeolukorda, (b) seab strateegilised eesmärgid, (c) määratleb indikaatorid mõõtmaks eesmärkide saavutamist ja (d) kirjeldab peamisi strateegilisi tegevusi (meetmeid), mida eesmärkide saavutamiseks rakendatakse.

Meie peamised eesmärgid **makromajanduspoliitikas**:

Eesmärk 1: Makromajanduslik tasakaal

Eesmärgiks on majanduskeskkonna (ja eelarvepoliitika) jätkusuutlikkuse saavutamiseks vajaliku makromajandusliku tasakaalu (hinnastabiilsus, välistasakaal, majandusstabiilsus) tagamine.

Meie tegevus selle eesmärgi saavutamiseks on

- valitsuse majanduspoliitika alane nõustamine.

Eesmärk 2: Üleminek eurole

Eesmärgiks on saavutada valmisolek Euroopa Majandus- ja Rahaliidu (*Economic and Monetary Union*, EMU) täisliikmeks saamiseks ja EL ühisraha euro kasutusele võtmiseks.

Meie tegevus selle eesmärgi saavutamiseks on

- Maastrichti konvergenstkriteeriumide täitmist toetava majanduspoliitika rakendamine ja tehnilise valmisoleku tagamine euro kasutusele võtmiseks.

Eesmärk 3: Usaldusväärne statistika

Eesmärgiks on tagada riikliku statistika kvaliteet, selle professionaalne ja säästlik tootmine koostöös partneritega, statistika tuntus ja laialdane kasutamine ühiskonnas.

Meie tegevus selle eesmärgi saavutamiseks on

- riikliku statistika tootmine.

Meie peamised eesmärgid **maksupoliitikas**:

Eesmärk 1: Maksupoliitika stabiilsus ja lihtsus

Eesmärgiks on, et riigile vajalikud rahalised vahendid oleksid tagatud lihtsa, neutraalse ja stabiilse maksupoliitikaga.

Meie tegevused selle eesmärgi saavutamiseks on

- maksusüsteemi neutraalsuse ja õigluse suurendamine,
- maksusüsteemi stabiilsuse ja lihtsuse tagamine.

Eesmärk 2: Säästev tarbimine

Eesmärgiks on maksukoormuse nihutamise kaudu teenimiselt tarbimisele suunata maksumaksjat säästvale tarbimisele

Meie tegevused selle eesmärgi saavutamiseks on

- tööjõu- ja kapitalimaksude vähendamine,
- tarbimis- ja keskkonnamaksude tõstmine.

Eesmärk 3: Maksuhalduri teenuste kvaliteet

Eesmärgiks on kõrge maksudistsipliin ja ühiskonna ning majanduse turvalisus, mis saavutatakse maksuhalduri kliendikeskse teeninduse, läbipaistva maksuarvestuse ning professionaalse partnerluse kaudu.

Meie tegevus selle eesmärgi saavutamiseks on

- maksu- ja tollipoliitika rakendamine.

Eesmärk 4: Efektiivne maksuarvestus

Eesmärgiks on riigi tulude läbipaistev, täpne ja efektiivne arvestus ning valmisolek tekkepõhisele eelarvestamisele üleminekuks 2009. aastal.

Meie tegevus selle eesmärgi saavutamiseks on

- riigi tulude haldamise korraldamine ja arendamine.

Meie peamine eesmärk **finantspoliitikas**:

Eesmärk: Konkurentsivõimeline ettevõtluskeskkond

Eesmärgiks on edendada Eesti ettevõtlus- ja investeerimiskeskonda, suurendada selle atraktiivsust ja tagada finantssektori usaldusväarsus.

Meie tegevused selle eesmärgi saavutamiseks on

- Eesti finantssektori konkurentsivõime ja investeerimiskeskonna arendamine ning Eesti kui regionaalse finantskeskuse väljakujundamine,
- kriisijuhtimise valdkonna arendamine,
- kohustuslike sundkindlustusskeemide (kogumispension, ravikindlustus, töötuskindlustus, liikluskindlustus jmt) efektiivsuse ja jätkusuutlikkuse tagamine,
- hasartmängude reguleerimine, sektori usaldusväarsuse ja konkurentsivõime kasvatamine ning sotsiaal-majanduslike pingete vähendamine,
- rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise efektiivsuse tagamine,
- rahvusvahelistele standarditele vastava ja usaldusväärse finantsaruandluse tagamine ning audiitortegevuse korraldamine.

Meie peamine eesmärk **halduspoliitikas**:

Eesmärk 1: Riigi haldusorganisatsiooni vastavus hea halduse põhimõtetele

Eesmärgiks on riigi valitsemise vastavus hea halduse põhimõtetele. Need on:

- usaldusväarsus ja õiguskindlus,
- avatus ja läbipaistvus,
- vastutavus,
- säästlikkus, tõhusus ja mõjus.

Meie tegevused selle eesmärgi saavutamiseks:

- strateegilise planeerimise raamistiku arendamine ja juhtimiskvaliteedi tõstmine,
- avaliku teenistuse arendamine,
- riigi osaluste efektiivne majandamine,
- riigi vara heaperemehelik valitsemine,
- riigihangete süsteemi arendamine,
- riigiabi süsteemi arendamine.

Meie peamised eesmärgid **eelarvepoliitika ja riigi finantsjuhtimise** korraldamisel:

Eesmärk 1: Tulemustele suunatud riigieelarve

Eesmärgiks on muuta riigi ressursside planeerimist ja kasutamist tulemuslikumaks ja läbipaistvamaks.

Meie tegevused selle eesmärgi saavutamiseks:

- ressursside planeerimis- ja kasutussüsteemi arendamine,
- riigieelarveliste vahendite (sh välisvahendite) efektiivse kasutamise tagamine.

Eesmärk 2: Kliendisõbralik arveldussüsteem ja igapäevane likviidsus

Eesmärgiks on kliendikeskne eelarvetulude kogumise ja kasutamise keskkond, mis areneb kooskõlas finantsturgudega ning mille likviidsuse tagab rahavoogude professionaalne juhtimine ja reservide tootlik paigutamine.

Meie tegevus selle eesmärgi saavutamiseks:

- riigi arvelduste korraldamine ja rahavoogude juhtimine.

Eesmärk 3: Kvaliteetne finantsaruandlus

Eesmärgiks on riigi raamatupidamisarvestuse ja finantsaruandluse vastavus rahvusvaheliste standardite, heade tavade ja tarbijate vajadustega

Meie tegevus selle eesmärgi saavutamiseks:

- riigi raamatupidamise ja finantsaruandluse korraldamine.

Eesmärk 4: Riigi finantshuvide kaitse

Eesmärgiks on Eesti ja Euroopa Liidu eelarvevahendite sihipärase kasutamise osas kindlustunde andmine läbi kontrollitegevuse.

Meie tegevus selle eesmärgi saavutamiseks:

- riigieelarve vahendite eel- ja järelkontrolli meetmete rakendamine.

Meie peamine eesmärk **tugiteenuste ja organisatsiooni arendamise** vallas:

Eesmärk: Toimiv ja arenev organisatsioon

Eesmärgiks on tagada Rahandusministeeriumi põhieesmärkide täitmiseks vajaliku organisatsiooni ja infrastruktuuri toimimine ning areng võimalikult mõjusal, tõhusal ja säästlikul moel.

Meie tegevused selle eesmärgi saavutamiseks:

- juhtimiskvaliteedi ja strateegilise juhtimise arendamine,
- personalijuhtimine, inimeste kompetentsi ja motivatsiooni arendamine,
- suhtekorraldus,
- asjaajamine ja dokumendihalduse korraldamine,
- juriidiline teenindamine,
- ministeeriumi finantsjuhtimine,
- siseaudit,
- elektroonilise töökeskkonna hooldamine ja arendamine,
- füüsilise töökeskkonna hooldamine ja arendamine.

SISSEJUHATUS

Vastavalt Rahandusministeeriumi põhimäärusele on meie põhiülesanne Vabariigi Valitsuse majandus- ja finantsalane nõustamine, ettepanekute esitamine ning poliitika elluviimine ministeeriumile antud pädevuse piires. Ministeeriumi põhimääruse järgsed tegevusvaldkonnad on:

- riigi eelarvepoliitika kavandamise koordineerimine ja elluviimine;
- riigi maksu- ja tollipoliitika kavandamine ja elluviimine;
- majandusanalüüs ja -prognoos;
- riigi kinnisvarapoliitika korraldamine;
- riigiabi alane tegevus;
- riigihangete alane tegevus;
- riiklik statistika;
- valitsuse sisekontrollisüsteemi rakendamise ja siseauditi korraldamise koordineerimine;
- riigi raamatupidamine;
- riigi finantsvarade ja -kohustuste haldamine, riigile antav välisabi ja laenud.

Rahandusministeeriumi valitsemisala arengukava aastateks 2008 – 2011 on koostatud lähtuvalt Vabariigi Valitsuse 13. detsembri 2005.a määrusest nr 302 “Strateegiliste arengukavade liigid ning nende koostamise, täiendamise, elluviimise, hindamise ja aruandluse kord” (RTI, 20.12.2005, 67, 522) ning kehtivast Riigi eelarvestrateegiast 2007 - 2010, Riigikogus ja Vabariigi Valitsuses heakskiidetud julgeolekupoliitikast, riigi konkurentsivõime tõstmise ja säästva ning jätkusuutliku arengu strateegilistest arengukavadest, arvestatud on Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga ning strateegilise planeerimise käsiraamatust (<http://www.fin.ee/?id=14453>).

Vastavalt nende alusdokumentide nõuetele on strateegia koostamine ministeeriumis igaaastasel korralduv protsess ja sisend valitsemisala eelarve koostamisel. Kuigi dokumendi ajahorisont jääb koostamise ajast kuni viie aasta kaugusele tulevikku, uueneb ja täpsustub selle sisu igaaastaste läbivaatamiste käigus oluliselt. Selles mõttes ei esinda käesolev arengukava niivõrd fikseeritud tegevusplaani antud ajaks, kuivõrd koostamise ajal eksisteerivat nägemust ministeeriumi strateegilistest eesmärkidest, tegevustest ja arengusuundadest lähitulevikus, mida tuleks vaadelda ka varasemaid kavasid silmas pidades. Seega ei ole käesoleva arengukava eesmärk lõplikult kinnistada siin loetletud tegevused ja eesmärgid. Pigem on see vajalik oma tööle konteksti loomiseks, et kindlustada ühised sihid ning suunata organisatsiooni tegutsema ühtse meeskonnana teadvustades, miks ja kelle jaoks me eksisteerime ning kuidas me ühiselt mõtestame oma tegevusi ja eesmärgid.

Varasemate aastate strateegia koostamise kogemusi silmas pidades leiame, et eesmärkide seadmise ja saavutuste mõõtmisega oleme jõudsalt edasi liikunud. Meeskonna ühtsust või mõtteviisi muutust ei saa aga kehtestada ega mõõta. Seda saab ainult subjektiivselt tunnetada ja hinnata. Samas on maailmas taoliste raskesti mõõdetavate kvalitatiivsete faktorite olulisus organisatsiooni eesmärkide saavutamisel järjest enam teadvustumas. Kõige levinum meetod nende juhtimiseks on organisatsiooni missiooni, visiooni ja väärtuste määratlemine ning jätkuv debatt nende ümber. Seejuures on organisatsioonis toimuv debatt tihti hinnalisem kui saavutatud tulemus ise, tuues kaasa arusaamade ühtlustumise ja senisest suurema üksteisemõistmise.

Ülaltoodust johtuvalt on seekordse arengukava koostamise üks prioriteete Rahandusministeeriumi missiooni, visiooni ja väärtuste sõnastamine ning organisatsiooni sisene debatt nende ümber. Debati eesmärk oli ühtlustada meie organisatsiooni kultuuri ja töötajate arusaamu oma töö eesmärkidest ning suunata meid senisest enam tegutsema tervikliku meeskonnana. Selle tulemusel sündinud missiooni, visiooni ja väärtuste deklaratsioonid on lahti kirjutatud arengukava esimeses osas.

Arengukava ülejäänud osa keskendub arengusuundadele peamiste tegevusvaldkondade lõikes. Rahandusministeerium seab oma tegevusele eesmärgi viies tegevusvaldkonnas, mis on käesolevas arengukavas määratletud poliitikapõhistena. Need on:

- makromajanduspoliitika ja statistika,
- maksupoliitika,
- finantspoliitika,
- eelarvepoliitika ja riigi finantsjuhtimine,
- halduspoliitika.

Iga tegevusvaldkonna osas arengukava (a) analüüsib hetkeolukorda selles, (b) seab strateegilised eesmärgid, (c) määratleb indikaatorid mõõtmaks eesmärkide saavutamist ja (d) kirjeldab peamisi strateegilisi tegevusi (meetmeid), mida eesmärkide saavutamiseks rakendatakse.

Eraldi peatükk on arengukavas pühendatud tugiteenuste ja organisatsiooni arendamise valdkonnale, mis tegeleb põhitegevuse eesmärkide saavutamise toetamisega. Olulise rõhuasetusena läbivad kõiki põhivaldkondi ka Euroopa Liidu suunalised ja rahvusvahelisele koostööle orienteeritud tegevused, mille koordineerimine on korraldatud eraldi struktuuriüksuste kaudu.

MISSIOON, VISIOON, VÄÄRTUSED

Käesolevad missiooni, visiooni ja väärtuste deklaratsioonid on sündinud kolmeetapilise arutelu tulemusena. Esimeses etapis formuleeris arengukava koostamiseks moodustatud töögrupp esialgse sisendi, mis teises etapis esitati aruteluks 12-13. oktoobril 2006. aastal toimunud juhtkonna strateegiaseminarile. Kolmandas etapis esitleti vastavalt seminari tulemustele kohandatud tööversiooni 27. oktoobril majakoosolekul, millele järgnevalt toimus ideede võistlus ministeeriumi siseveebis, kus missiooni, visiooni ning väärtuste kujundamisel oli võimalus kaasa rääkida kõikidel töötajatel. Debati tulemused võttis kokku arengukava koostamiseks moodustatud töögrupp ning sündinud deklaratsioonid ongi osa käesolevast Rahandusministeeriumi strategiadokumendist.

Missiooni all mõistame oma olemasolu üldist eesmärki, seda miks ja kelle jaoks me eksisteerime. Visioon peaks andma soovitava olukorra kirjelduse – millised me tulevikus oleme, mille poolest eristume, kuidas ja kelle jaoks töötame ning kes sellest kasu saab. Väärtuste all mõistame ühiseid hoiakuid, suhtumist ja käitumisreegleid, mis aitavad meil kõige paremini oma missiooni teostada ja visioonis kirjeldatud seisundini jõuda.

Missioon

Oleme valitsusele asjatundjaks maksu-, finants- ja eelarvepoliitika elluviimisel ning majanduse eesmärgistamisel.

Teades võimalusi, loome lahendusi.

Rahandusministeerium osaleb aktiivselt valitsuse poliitika väljatöötamisel, vastutades selle rakendamise eest oma valdkonnas – valitsuse tegevused poliitika elluviimisel peavad olema rahastatud.

Meie peamiseks tegevuspõhimõtteks on eesmärkide ja ressursside vastavus. Seetõttu peame arendama oskust seada oma eesmärged selliselt, et nende saavutamine on realistlik ja meil on olemas ka vajalikud ressursid – õiged inimesed ja raha. Rääkides kaasa riigi kõikide valdkondade rahastamises, teeme aktiivselt koostööd teiste ministeeriumidega. Et pakkuda rahastamisel parimaid lahendusi, peame põhjalikult tundma nii nende valdkondade eripära kui ka omama tervikpilti riigi majanduslikest võimalustest ja ühiskonna arengutrendidest. Seega on meil vaja hästi tunda majanduse ja avaliku sektori eesmärgistamise protsesse, tausta ja prognoose ning osata nende põhjal kujundada juhtimissüsteeme.

Visioon

**Rahandusministeerium on usaldusväärne riigi rahanduse ning majanduskeskkonna arendaja. Meid hindavad töötajad, partnerid ja avalikkus.
Anname oma panuse, et Eesti oleks
parim riik, kus elada ja ennast teostada.**

Aktiivse arendajana tähtsustame õppimist ja vaatame tulevikku. Me oleme eeskujuks avaliku halduse arendamisel, kombineerides selleks maailma parimad kogemused eestimaise

uuendusmeelsusega. Me oleme ühiskonnas toimuva majanduspoliitilise diskussiooni eestvedaja ja autoriteetne osaline, koostame kvaliteetseid prognoose ja arengustenaariume tuleviku kohta ning oskame analüüsida valitsusotsuste mõju majandusele. Pakume õigeaegselt välja oma lahenduste ja tegevused poliitikavaldkondade edendamiseks.

Piiritleme oma tegevusvaldkonnad majandus-, maksu-, finants-, haldus- ja eelarvepoliitikaga, mida arendame ühtses väärtusahelas.

Meie prioriteetide saavutamiseks on oluline osaleda aktiivselt EL otsuste langetamisel ja arendada dialoogi välispartneritega. Valitsuskontrolli funktsioon aitab edendada juhtimiskvaliteeti ja ennetada riigi vahendite ebaõiget kasutamist. Ministeeriumi tugiüksused tagavad parima töökeskkonna, mis aitab kaasa eesmärkide saavutamisele.

Visiooni elluviimine tähendab seda, et meie lubadused jõuavad tegudesse ja tegevustel on tulemusel. Kõrge usaldusväärsus tagab Rahandusministeeriumi hea maine riigi rahanduse ja majanduse arendajana, mis on meie organisatsiooni jaoks kõige kallim vara. See kujuneb kolme tegevuse koosmõjul:

- töötajate ning partneritega käitumine ja suhtlemine;
- ametialase kompetentsuse arendamine ja tegevuste kvaliteet;
- kuidas ja mida me räägime oma tegevuste ja tulemuste kohta.

Need tegevused on omavahel tihedalt seotud.

- Heast tööst ja suurest tarkusest ei tõuse tulu, kui töö ja selle tulemused ei jõua nendeni, kelle heaks me töötame.
- Heast tööst ja suurest tarkusest ei kasva usaldust, kui tunnustust ei jagata töö tegijatega ja õnnestumisi partneritega.
- Hea töö ja suur tarkus ei kasva ega kesta, kui saavutustega suurstletakse ning saavutused ise on kasinamad lubadustest.

Ministeeriumi jaoks on oluline olla usaldusväärne meie tänaste ja tulevaste töötajate silmis.

- Kui töötaja usaldab organisatsiooni, on ta rahul töö ja töökohaga.
- Rahuolevate töötajatega usaldusväärne asutus kutsub tööle tarku ja tarmukaid inimesi.
- Targad ja tarmukad inimesed teevad parimat tööd.

Me töötame ühiste eesmärkide nimel koos partneritega. Usaldus on ühistöö aluseks meie koostööpartneritele nii kodu- kui välismaal. Me kaasame oma partnerid andma panust, et Eesti oleks parim riik, kus elada ja töötada.

Väärtused

Rahandusministeerium on...

...usaldusväärne

Tahame olla oma valdkonnas parimad asjatundjad ja nõuame endalt palju. Seepärast arendame ennast pidevalt ja küsime tehtu kohta tagasisidet. Teeme oma tööd pühendumise ja vastutustundega ning mõistame, et igal meie teol on tagajärjed. Toetume oma tegevuses faktidele, oleme ausad iseenda ja teiste vastu, sõltumatud ja erapooletud. Meie tegevus on arusaadav nii kolleegidele, partneritele kui ka avalikkusele. Käitume ausalt ja avatult ka siis, kui see on raske ning tunnistame, kui oleme eksinud.

...õiglane ja avatud partner

Teame, et üksi ei suuda me palju ja väärtustame koostööd. Tahame olla usaldusväärseks, õiglaseks ja avatud partneriks ning kaasamine on loomulik osa meie tööst. Mõistame, et meie partneritel on teadmisi ja oskusi, mida meil pole, austame ning arvestame nende seisukohti. Arusaamatuste puhul küsime esmalt endalt, kas oleme teinud kõik selleks, et neid vältida ning selgitame alati oma otsuste ja tegude motiive. Et austada teisi, austame esmalt iseennast – töökaaslaste aega, panust ja arvamust.

...loov

Me oleme avatud uuendustele, ettenägelikud ja loovad. Ettenägelikkus tähendab ühiskonnas toimuvate pikaajaliste protsesside mõistmist ja arvestamist otsustes. See võimaldab meil luua uudseid lahendusi, mille haare väljub vanade raamide piires. Arendame loovust iseeneses, hindame neid, kes otsivad uusi teid ning püüame igast kogemusest õppida.

...ratsionaalne

Me ei toeta uuendusi uuenduste pärast, vaid otsime varasemast tõhusamaid lahendusi. Peame loomulikuks, et meie lahendused tagavad eesmärgi saavutamise võimalikult säästlikul viisil. Sama põhimõtte kehtib ka meie enese suhtes – meie tegutsemine ja otsused peavad olema majanduslikult otstarbekad.

TEGEVUSVALDKOND: MAKROMAJANDUSPOLIITIKA JA STATISTIKA

Valitsuse majanduspoliitika eesmärk on luua tingimused kiireks majanduskasvuks, mis toob kaasa heaolu suurenemise ja reaalse konvergensti Euroopa Liiduga. Stabiilse majandusarengu eeltingimuseks on makromajandusliku stabiilsuse ning sise- ja välistasakaalu tagamine. Valuutakomitee süsteemi tingimustes on peamine vahend majandusaktiivsuse mõjutamiseks ja tasakaalulist majandusarengut ohustavate riskide ohjamiseks fiskaalpoliitika (maksu- ja eelarve kulupoliitika), kuna rahapoliitiliste instrumentide valik on väike. Fiskaalpoliitika teostamiseks on kaks võimalust: automaatsed fiskaalsed stabilisaatorid ja reguleeriva fiskaalpoliitika meetmed. Reguleeriva fiskaalpoliitika meetmed tähendavad muudatusi eelarves ja maksupoliitikas, automaatsed fiskaalsed stabilisaatorid on maksu- ja eelarvepoliitikasse sisse programmeeritud mehhanismid, mis käivituvad ilma valitsuse sekkumata ning töötavad sümmeetriliselt (omavad tsüklit tasandavat mõju nii languse kui tõusu perioodidel). Eesti väärtustab liberaalset majanduspoliitikat ja konservatiivset eelarvepoliitikat ning seisab nende eest ka Euroopa Liidus.

Makromajanduspoliitika tegevusvaldkond hõlmab endas:

- Vabariigi Valitsuse eelarve- ja majanduspoliitilist nõustamist;
- majanduspoliitiliste strateegiadokumentide koostamist;
- osalemist EL majanduspoliitikate koordineerimise protsessis ning Eesti positsioonide kaitsmist, sh avalikkuse teavitamist ning Eesti majanduspoliitika ja positsioonide tutvustamist EL institutsioonidele ja liikmesriikidele;
- riikliku statistika tootmist.

Peamised seosed ja koostööpartnerid

Rahandusministeeriumi makromajanduspoliitika tegevusvaldkond on seotud eelarvepoliitika tegevusvaldkonnaga – eelarve koostamise ja rahaliste vahendite planeerimisega. Makromajanduspoliitika valdkonnas kajastatakse majanduse mõjutamist eelarvepositsiooni abil. Rahandusministeeriumi peamine partner makromajanduspoliitika väljatöötamisel ja rakendamisel on Eesti Pank, kellega koostöös töötatakse muuhulgas välja ka olulisemad positsioonid osalemiseks EL majanduspoliitikate koordineerimise protsessis ja Lissaboni strateegia rakendamisel. Majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava koostamisel ja täitmisel on oluliseks koostööpartneriks Rügikantselei.

Tegevusvaldkonna strateegilised alusdokumendid:

- uuendatud konvergenstiprogramm ja EL Nõukogu arvamus selle kohta;
- Lissaboni strateegia;
- Stabiilsuse ja kasvu pakt (*Stability and Growth Pact*, SGP);
- Amsterdami Euroopa Ülemkogu 16. juuni 1997 resolutsioon vahetuskursimehhanismi loomisest Majandus- ja Rahaliidu kolmandas faasis;
- integreeritud suunised aastateks 2005–2008 (*Integrated Guidelines for Growth and Jobs*, IG) ja Brüsseli Euroopa Ülemkogu 16.–17. juuni 2005 lõppjärgeldused;
- Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) konsultatsioonide lõppraportid;
- Euroopa Ühenduse statistikasüsteemi tegevusjuhised (*European statistics code of practice*);
- Euroopa Ühenduse statistikadirektiiv;
- Euroopa rahvamajanduse arvepidamise süsteem (ESA 95);

- Euroopa Ühenduse statistikaprogramm 2008–2012.

Hetkeolukorra analüüs

Saavutused

- Eesti on hoidnud valitsussektori eelarve tasakaalulähedase (sh viimasel viiel aastal ülejäägiga) ja riigivõla madala ning meie suhtes pole olnud tarvis algatada ülemäärase eelarvedefitsiidi menetlust. Eesti valitsussektori võlg on EL liikmesriikide seas madalaim.
- Usaldusväärse majandus- ja eelarvepoliitika elluviimine on kaasa toonud Eesti riigireitingute tõusmise. Reitinguagentuur Moody's on tõstnud Eesti riigireitingu algselt tasemelt Baa1 kolme astme võrra tasemele A1, Standard & Poor's algselt tasemelt BBB+ kahe astme võrra tasemele A ning Fitch Ratings algselt tasemelt BBB kolme astme võrra tasemele A.
- Eesti 2006. aastal uuendatud konvergenstsiiprogramm (*Convergence Program*, CP) vastas EL nõuetele, Eesti eelarvepositsioon on nende hinnangul mõistlik ning eelarve strateegia on hea näide SGPga kooskõlas olevast eelarvepoliitikast.
- Euroopa Komisjoni 2006. aasta jätkusuutlikkuse raport hindas Eesti väikese riskiga riigiks.
- Eesti on ühinenud EL vahetuskursimehhanismiga ERM II (*Exchange Rate Mechanism II*).
- 2005. ja 2006. läbi viidud hindamississioonid (harmoneeritud hinnahindeks, väliskaubandusstatistika, valitsussektori võlg ja defitsiit) on aktsepteerinud Eesti statistikasüsteemi vastavust rahvusvahelistele standarditele.
- Euroopa Ühenduse statistikasüsteemi tegevusjuhise täitmist Eestis hinnati 2006. aastal heaks ja osas punktides ka Euroopa statistikasüsteemis eeskuju väärivaks.
- Rahvamajanduse arvepidamises korrastati 2006. aastal oluliselt sisemajanduse koguprodukti, kogurahvatulu jt. seotud indikaatorite aegridu.
- Statistikaameti elektrooniline andmekogumissüsteem eSTAT valiti Riigikantslei konkursil "Parim uuendus 2006" parimaks avaliku sektori asutuse uuenduseks.
- Tarbijauuringud tõestavad tarbijate kõrget rahulolu Statistikaameti teenustega.

Probleemid

- Eesti väikese majanduse avatuse ja sellest tuleneva majanduskasvu volatiilsuse tõttu on täpsete prognooside koostamine raske. Viimastel aastatel on alahinnatud majandus- ja maksutulude kasvu. Samas on Rahandusministeeriumi majanduskasvu prognoos siiski olnud teiste institutsioonidega võrreldes hea (tabel 1 ja joonis 1).
- Majanduse tasakaalustamatuste suurenemine – suur jooksevkonto puudujääk, kiire laenukasv, ülekuumenemise riskid mõningates majandussektorites (nt kinnisvaraturg). Valitsussektori eelarve ülejääk pole piisavalt suur praeguse majandusolukorra jaoks. Ka Eesti CP hinnangus märkis EL rahandusministrite nõukogu ECOFIN, et planeeritav valitsussektori eelarve ülejäägi vähenemine 2007. aastal (CP järgi 2,6 %lt 1,2%le SKPst) tähendab majanduslikult heade aegade tingimustes protsüklilist eelarvepoliitika elluviimist. ECOFIN soovitas seetõttu Eestil saavutada planeeritud kõrgem eelarve ülejääk 2007. aastal, et kaasa aidata makromajandusliku stabiilsuse säilitamisele ja välise tasakaalustamatuse (s.t jooksevkonto puudujäägi) vähendamisele.

- Eesti inflatsioon on kõrgem kui Maastrichti hinnastabiilsuse referentsväärtus, mistõttu Eesti on pidanud edasi lükkama euro kasutuselevõtu. Samas on Eestil piiratud võimalused vähendada inflatsiooni allapoole kriteeriumi referentsväärtust. Valuutakomiteel põhinev rahapoliitika tagab pikaajalise hinnastabiilsuse, kuid ei võimalda kontrollida võimalikke lühiajalisi hinnasurveid. Avatud majanduse tingimustes on ka eelarvepoliitika suhteliselt ebaefektiivne vahend hinnasurve te peiramiseks.
- Regionaalne rahvastikustatistika kvaliteet (ränne ei ole kajastatud). Rahvastikustatistika andmemetoodilistes töödes on olnud ligikaudu kolme aasta pikkune seisak.
- Statistika tootmisel esineb andmevajaduse ja ressursside vahel disproportsioon, riigi põhiliste registrite kvaliteet on nõrk, ning tuleb balansseerida EL ja siseriiklike vajaduste vahel.
- Otse ettevõtelt ja asutustelt kogutavate andmete osatähtsus on suur, millega kaasneb suur halduskoormus ja andmete hiline mine.

Ohud

- Euro kasutuselevõtu pikemaajalise venimisega kaasnev selgusetus. Lühiajaline edasilükkumine tehnilistel põhjustel (nagu näiteks praegu hinnastabiilsuse kriteeriumi mittetäitmise tõttu) suuri negatiivseid tagajärgi kõigi eelduste kohaselt kaasa ei too, kui majandusagendid usuvad, et valitsusel on endiselt selge eesmärk võimalikult kiirelt euro kasutusele võtta.
- Eelarvepiirangu tingimustes kulutuste tegemine finantseerimistingimuste abil võib vähendada eelarvestatistika sisulist kvaliteeti, majanduspoliitika usaldusväarsust ja eelarve tasakaalu juhitavust.
- Vähe põhjendatud või lühiajalistest kaalutlustest tingitud majanduspoliitilised otsused võivad halvendada meie eelarve olukorda ja majandusarengu väljavaateid.
- Vähenenud kogemus EL majanduspoliitikate koordineerimise protsessis ning väikeriigile omane inimressursi suhteline piiratus võrreldes suurriikidega.
- Euroopa statistikasüsteemi nõuete kasvav keerukus.
- Lühike ettevalmistusaeg järgmiseks rahvaloenduseks.
- Vastuolud isikuandmete kaitse ja statistilise andmetöötluse nõuete vahel.

Võimalused

- Uute kogemuste saamine EL majanduspoliitikate koordineerimise protsessist.
- Täiendava info saamine ja analüüsivõime paranemine arendades koostööd ettevõtlusorganisatsioonidega.
- Aktiivne koostöö põhiliste statistikatariijatega võimaldab vaatluste kava hoida paremas vastavuses vajadustega, eristada tähtsaid ja vähemtähtsaid töid.
- Riigi administratiivsete andmekogude suurem kasutamine võimaldab vähendada andmeesitajate koormust ja toetab statistika kvaliteeti.
- Statistika sisendandmete suurenev elektrooniline esitamine võimaldab alandada andmetöötluse kulusid ja vähendada halduskoormust.

Tabel 1

Riigieelarve eelnõu majandus- ja maksutulude prognoosi täpsus

(protsenti)

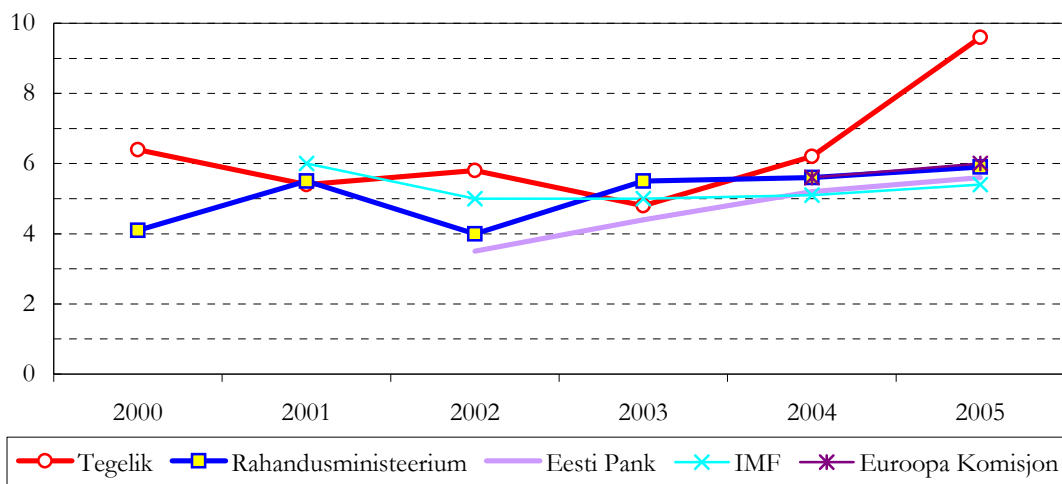
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Tegeliku nominaalse majanduskasvu erinevus prognoosist (%punkti)	-0,8	-10,7	+5,7	+2,1	+2,8	-2,3	-0,9	+7,0
Maksutulude tegeliku laekumise erinevus prognoosist	+3,7	-20,4	-2,3	+2,3	+8,4	+7,5	+1,2	+7,1

Allikas: Rahandusministeerium.

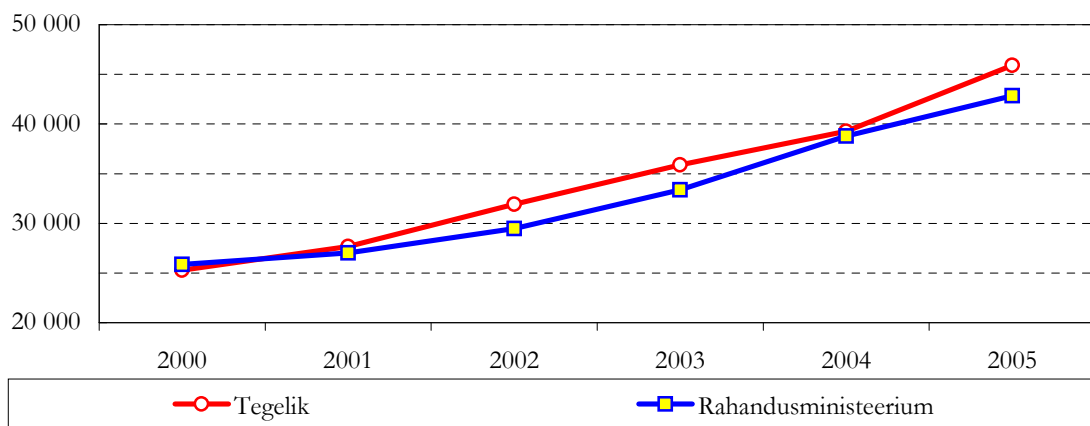
Joonis 1

Rahandusministeeriumi prognoosid võrreldes teiste institutsioonide prognooside ja tegelike tulemustega

A. Eelmise aasta suvised majanduskasvu prognoosid võrreldes tegelike tulemustega (protsenti)

B. Riigieelarve eelnõu maksutulude prognoosid võrreldes tegelike laekumistega (mln EEK)

Allikas: Rahandusministeerium, Eesti Statistikaamet, Eesti Pank, Euroopa Komisjon, IMF.

Strateegilised eesmärgid 2008-2011

Eesmärk 1: Makromajanduslik tasakaal

Eesmärgiks on majanduskeskkonna (ja eelarvepoliitika) jätkusuutlikkuse saavutamiseks vajaliku makromajandusliku tasakaalu (hinnastabiilsus, välistasakaal, majandustsükliga kooskõlas oleva eelarvepoliitika) tagamine.

Indikaatorid ja sihttasemed

- Eesti eelarvepoliitika on mõistlik ja kooskõlas majandusarenguga.

Indikaator on esitatud jah/ei valikuna. Vastus on positiivne, kui on täidetud järgmised kriteeriumid:

- Eesti eelarvepositsioon on kooskõlas majanduse tsüklilise positsiooni ja SGP nõudega hoida valitsussektori eelarvepositsioon tasakaalulähedane või ülejäägis.
- EL Nõukogu ei ole andnud konvergensiprogrammi hinnangus Eestile soovitusi eelarvepoliitika muutmiseks.
- Eesti suhtes pole algatatud ülemäärase eelarvedefitsiidi menetlust.
- Euroopa Komisjoni jätkusuutlikkuse raport hindab Eestit madala riskiga riigiks.

Tänaasel tasemel on vastus indikaator-küsimusele tervikuna positiivne. Sihttase aastateks 2008–2011 on saavutatud, kui toodud kriteeriumid on täidetud. Indikaatori taset mõõdetakse esimese kriteeriumi puhul majandusanalüüsi osakonna poolt kaks korda aastas, majandusprognoosi koostamise raames, teise kriteeriumi puhul Euroopa Komisjoni ja EL rahandusministrite nõukogu ECOFIN poolt üks kord aastas hinnanguga Eesti konvergensiprogrammile; kolmanda kriteeriumi puhul kaks korda aastas Euroopa Komisjoni poolt Eesti Statistikaameti esitatud numbrite alusel; neljanda kriteeriumi puhul Euroopa Komisjoni poolt üle iga paari- kolme aasta, kui valmib uus jätkusuutlikkuse raport.

Meetmed

- Meede 1.1. Valitsuse majanduspoliitika alane nõustamine.

Meede hõlmab endas järgmisi tegevusi:

- erinevate majandus- ja eelarvepoliitiliste valikute ja poliitikaalgatuste analüüs ja mõjude hindamine, Rahandusministeeriumi poolsete poliitikaalgatuste väljatöötamine. Vahetu tulemus: vajadusel on analüüsil põhinevad poliitikaalgatused väljatöötatud;
- teiste institutsioonide poliitikaalgatuste majanduslike ja eelarvemõjude hindamine. Vahetu tulemus: poliitikaalgatused on analüüsitud;
- majandusanalüüsi ja -prognoosi põhjal valitsuse fiskaalstrateegia väljatöötamine (sh riigi eelarvestrateegia koosseisus) ning eelarvepoliitiliste soovitude koostamine valitsusele. Vahetu tulemus: fiskaalstrateegia on iga-aastaselt välja töötatud, vajadusel soovitud valitsusele esitatud;
- makromajandus- ja fiskaalprognoosi koostamine, sh vähemalt kahe prognoosi koostamine aastas, millele lisanduvad vaheprognoosid majasiseseks kasutamiseks. Vahetu tulemus: prognoosid on põhjendatud, konsistentsed, võimalikult täpsed ja õigeaegselt koostatud;
- majanduspoliitiliste strategiadokumentide koostamine, sh igaaastase konvergensiprogrammi / stabiilsusprogrammi koostamine ja selle esitamine hindamiseks Euroopa Komisjonile ja EL Ministrite Nõukogule. Vahetu tulemus: konvergensiprogramm on tähtajaks esitatud;

- majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava ja selle täitmise aruande makromajanduse osa koostamine ja tegevuskava esitamine hindamiseks Euroopa Komisjonile ja Majanduspoliitika Komiteele (EPC). Vahe tulemus: majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava on tähtajaks esitatud;
- jooksev töö Eesti huvide kaitseks ja kaasaraäkimine EL majandus- ja rahanduspoliitika kujundamisel. Vahe tulemus: Eesti huvid on esindatud.

Uued algatused:

- ühiskonna pikaajaliste trendide ja nende majandusliku mõju analüüs ja organisatsiooni ettenägelikkuse arendamine. Vahe tulemus: valminud on analüüsid pikaajaliste trendide kohta;
- Rahandusministeeriumi töögrupi loomine majanduspoliitiliste otsuste ja seaduseelnõude mõjude analüüsiks. Vahe tulemus: töögrupp esitab vastavalt vajadusele hinnanguid majanduspoliitiliste otsuste, seaduseelnõude jm mõjude kohta;
- nõukoda loomine ministeeriumi majanduspoliitiliseks nõustamiseks. Vahe tulemus: nõukoda annab lisandväärtust majanduspoliitika alasesse debatti;
- makromajanduse kvartaalse mudeli väljatöötamine. Vahe tulemus: erinevate stsenaariumite ja riskide analüüs on kvaliteetsem.

Eesmärk 2: Üleminek eurole

Eesmärgiks on saavutada valmisolek Euroopa Majandus- ja Rahaliidu (*Economic and Monetary Union*, EMU) täisliikmeks saamiseks ja EL ühisraha euro kasutusele võtmiseks.

Indikaatorid ja sihttasemed

- Eesti täidab Maastrichti konvergentsikriteeriumid.

Indikaator on esitatud jah/ei valikuna. Vastus on positiivne, kui on täidetud järgmised kriteeriumid:

- Inflatsioonimäär ei ületa rohkem kui 1,5 protsendipunkti võrra kolme hinnastabiilsuse mõttes kõige paremaid tulemusi saavutava liikmesriigi määra.
- Riigi suhtes ei kehti EL Ministrite Nõukogu otsus ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu kohta.
- Eesti on kinni pidanud ERM II ettenähtud nominaalsetest kõikumispiirangutest vähemalt 2 aasta jooksul, devalveerimata oma vääringut ühegi teise liikmesriigi vääringu suhtes.
- Pikaajaline intressimäär (10-aastaste rahvusvaluutas nomineeritud riigi võlakirjade intressimäär) ei ole ületanud rohkem kui 2% punkti võrra kolme hinnastabiilsuse mõttes kõige paremaid tulemusi saavutanud liikmesriigi määra.
- Eesti on EL ühisraha euro kasutuselevõtuks tehniliselt valmis.

Kuigi Eesti vastab ülalloodud kriteeriumidest kolmele (kriteeriumid 2–4), on tänasel tasemel vastus indikaator-küsimusele tervikuna negatiivne. Sihttase on, et aastaks 2011 Eesti täidab kõik Maastrichti konvergentsikriteeriumid. Indikaatorit mõõdetakse ametlikult üle kahe aasta valmivate Euroopa Komisjoni ja Euroopa Keskpanka konvergentsiraportite alusel. Eelarvepoliitika kriteeriumide täitmist saab hinnata kaks korda aastas ning inflatsiooni ja intressimäärade kriteeriumi täitmist iga kuu Majandusanalüüsi osakonna poolt, tulemus kajastatakse Eesti koostatud konvergentsiprogrammis EL-le.

Meetmed

- Meede 2.1. Maastrichti konvergentsikriteeriumide täitmist toetava majanduspoliitika rakendamine ja tehnilise valmisoleku tagamine euro kasutuselevõtuks.

Meede hõlmab endas järgmisi tegevusi:

- eelarve planeerimine arvestades majandustsüklit ehk hoides valitsussektori eelarve keskpikal perioodil vähemalt tasakaalus. Vaheku tulemus: eelarve on koostatud kooskõlas majandustsükliga;
- anda võimalusel soovitusi inflatsioonisurve maandamiseks. Vaheku tulemus: vajadusel on soovitus antud;
- Euro kasutuselevõtu kava täitmine ja vajadusel täiendamine. Vaheku tulemus: euro kasutuselevõtu kava on koostatud ja tegevused vastavalt kavas sätestatule elluviidud.

Eesmärk 3: Usaldusväärne statistika

Eesmärgiks on tagada riikliku statistika kvaliteet, selle professionaalne ja säästlik tootmine koostöös partneritega, statistika tuntus ja laialdane kasutamine ühiskonnas.

Indikaatorid ja sihttasemed

- Eesti riiklik statistika on usaldusväärne ja vastab olulises osas rahvusvahelistele standarditele.

Indikaator on esitatud jah/ei valikuna. Vastus on positiivne, kui on täidetud järgmised kriteeriumid:

- Eurostat ei paranda Eesti poolt esitatud riigivõla ja eelarvedefitsiidi teatistes esitatud numbreid.
- Euroopa Komisjon ei tee reservatsioone Eesti poolt esitatud käibemaksubaasi aruandele.
- Eurostati ja IMFi missioonide ja raportite hinnangul vastab toodetav statistika rahvusvahelistele nõuetele.
- Eurostati missioonide ja raportite hinnangul vastavad statistiliste vaatluste kvaliteedinäitajad Eurostati poolt kehtestatud standarditele.

Tänaasel tasemel on vastus indikaator-küsimusele tervikuna positiivne. Soovitatav sihttase aastateks 2008–2011 on, et ülaltoodud kriteeriumid on täidetud.

- Administratiivsete andmete osakaal Statistikaameti poolt kogutavates andmetes kasvab.

Indikaator on kvantitatiivne. Tänaasel tasemel kasutatakse administratiivsete andmekogude andmeid (Statistikaameti 2007. aasta alguse andmetel) 35% Statistikaameti poolt läbi viidavate riiklike statistiliste vaatluste juures. Soovitatav sihttase on: 2008. aastal 40%, 2009. aastal 50% ja 2010. aastal 60%.

- Andmete elektrooniline kogumine ja automaatne ülekandmine statistilistesse andmebaasidesse kasvab.

Indikaator on kvantitatiivne. Tänaasel tasemel (Statistikaameti 2007. aasta alguse andmetel) moodustas elektroonilise andmekogumise võimalusega vaatluste osatähtsus nende vaatluste koguarvust, millede puhul toimub ankeetide/aruannete teel andmete kogumine, 98%. Samas toimub elektrooniline laekumine mitme erineva kanali kaudu, mis suurendab andmekvaliteeti ohustavaid riske. Veebipõhine andmeesituskanal eSTAT on välja arendatud 54 vaatluse puhul (45% ankeetide/aruannete abil läbi viidavatest vaatlustest) ning 34 vaatluse puhul (29%) toimub elektrooniliselt saabuivate andmete uussisestus.

Soovitavaks sihttasemeks on saavutada elektrooniliselt laekuvate ankeetide/ aruannete automaatne ülekandmine andmebaasidesse 100% ulatuses 2009. aasta alguseks ning ühe elektroonilise kanali (eSTAT) juhtiv positsioon nii, et ankeetide/ aruannetega kogutavatest andmetest laekub 2011. aastal elektrooniliselt vähemalt 80%.

Meetmed

- Meede 3.1. Riikliku statistika tootmine.

Meede hõlmab endas järgmisi tegevusi:

- riiklike statistiliste vaatluste korraldamine. Vahetu tulemus: riiklike statistiliste vaatluste programm on täidetud nõutavas mahus;
- statistika andmete seostatavuse ja ühtse statistikakeele (mõisted, klassifikaatorid) arendamine. Vahetu tulemus: terviklik ja süsteemne statistika;
- statistika metaandmete süsteemi arendamine. Vahetu tulemus: toimiv metaandmete süsteem;
- võimekuse tõstmine klassifikaatorite ja rahvamajanduskontode süsteemi muudatustele reageerimiseks. Vahetu tulemus: ajaga kaasaskäiv klassifikaatorite ja rahvamajanduskontode süsteem;
- statistiliste vaatluste kulude mõõtmine ja andmetöötlusprotsessi arendamine lähtudes nii efektiivsusest kui kvaliteedikaalutlustest. Vahetu tulemus: säästlikud vaatlused ja andmetöötlusprotsess;
- Statistikaameti organisatsiooni ja personali arendamine statistika kvaliteedi ja järjepidevuse tagamiseks. Vahetud tulemused: (a) välja töötatud ja rakendatud karjääri planeerimise süsteem, koolitus- ja värbamispoliitika, (b) SA kolib kaasaegsetesse bürooruumidesse, (c) väheneb küsitajate voolavus, (d) tehakse telefoni- ja veebipõhiseid isiku-uuringuid;
- statistika propageerimine ja laiema kasutamise saavutamine ühiskonnas, sh statistika õigusliku keskkonna seire ja korrastamine, statistika propageerimine strateegiate ja poliitikate väljatöötajate seas, nende koolitamine ja suunamine andmeid ja analüüse kasutama, tarbijate (tavatarbijad, meedia, ettevõtted, teadus- ja haridusasutused, avaliku halduse organisatsioonid) vajaduste ennetav uurimine. Vahetu tulemus: statistika laialdane lisaväärtust loov kasutamine ühiskonnas;
- statistika tootmisega kaasneva halduskoormuse vähendamine, sh EL tasemel väikeriikide erireeglite rakendamise taotlemine juhtudeks, kui andmed või nende detailsus ei paku sisetarbijale suurt huvi, ametkondlike andmekogude kasutamise laiendamine, eSTAT keskkonna arendamine ja tutvustamine. Vahetu tulemus: ametkondlike andmekogude ja administratiivsete andmete ning elektrooniliselt laekuvate andmete osakaal Statistikaameti poolt kogutavates andmetes kasvab;
- rahva ja eluruumide loenduse ettevalmistamine ja korraldamine. Vahetu tulemus: pilootloendus korraldatud 2009. aastal. Rahva ja eluruumide loendus korraldatud 2011. aastal;
- põllumajandusloenduse ettevalmistamine ja korraldamine. Vahetu tulemus: põllumajandusloendus korraldatud 2010. aastal.

Uued algatused:

- kvaliteedijuhtimissüsteemi EFQM ja kvaliteedinäitajate süsteemi rakendamine. Vahetu tulemus: EFQM mudeli järgsete kvaliteedinäitajate süsteem on rakendatud 2009. aastal;
- üleminek mitmeaastase statistikaprogrammi planeerimisele. Vahetu tulemus: mitmeaastane statistikaprogrammi planeerimine on rakendatud 2008. aastal;

- osalemine koostöövõrgustikes ja statistika nõukoja loomine Statistikaameti juurde. Vahepele tulemus: 2011. aastal on loodud statistika nõukoda, mis annab lisandväärtust statistika usaldusväärsuse tõusuks ja laiemaks kasutamiseks ühiskonnas.

TEGEVUSVALDKOND: MAKSUPOLIITIKA

Maksupoliitika tegevusvaldkond hõlmab endas maksude ja tollide kogumisega seonduvaid tegevusi:

- analüüse,
- õigusloomet,
- nõustamist,
- maksude kogumist.

Maksupoliitika laiem eesmärk on tagada avalike teenuste rahastamine ja seeläbi riigi toimimine. Eesti maksupoliitika põhialuseks on lai maksubaas, madalad maksumäärad ja võimalikult vähe erandeid. Eesti maksusüsteem on võimaldanud riigil edukalt toimida ja toetanud majanduse kasvu. Eesti tollipoliitikat kujundab kuulumine EL-i, mis rajaneb tolliliidul. Eesti eesmärk on tagada EL tasandil kehtestatud tariifide ja muude ühise poliitika meetmete rakendamine kaubavahetusele ühenduseväliste riikidega. Tollipoliitika meetmed on suunatud nii EL kui ka Eesti finantshuvide ja seadusliku ettevõtluse kaitsele, inimeste ja keskkonna turvalisuse ja ohutuse tagamisele ning kaubanduse hõlbustamisele.

Peamised seosed ja koostööpartnerid

Maksupoliitika on lahutamatu seotud eelarve vajadustega – see tähendab, et makse kogutakse nii palju, kui on hädavajalik riigi toimimiseks. Maksupoliitika osakonna peamisteks koostööpartneriteks on Maksu- ja Tolliamet, teised ministeeriumi osakonnad (Majandusanalüüsi- ja Riigieelarve osakonnad). Peamised välispartnerid on Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Maksumaksjate Liit, mitmed erialaliidud ning samuti teised valitsusasutused ja Euroopa Komisjon.

Tegevusvaldkonna strateegilised alusdokumendid:

- EL maksu- ja tollipoliitika Lissaboni strateegia toetuseks,
- Euroopa Komisjoni teatis: käibemaksustrateegia prioriteetide ülevaatamine ja kaasaajastamine;
- EL tolliliidu strateegia;
- Riigieelarve strateegia

Hetkeolukorra analüüs

Saavutused

- Eesti maksusüsteem on lihtne ja läbipaistev.
- Maksupoliitika on oluliselt suurendanud Eesti konkurentsivõimet. Näitajad: (1) investeringud põhivarasse on osakaaluna SKPst tõusnud 2000. aasta 28,1 %lt 35,2 %ni 2005. aastal, (2) välisinvesteeringute sissevool inimese kohta perioodil 1989-2004 oli 2995 USD, mis on Tšehhi ja Ungari järel kolmandal kohal Kesk- ja Ida-Euroopa riikide hulgas, (3) 1996-2005 keskmine majanduskasv oli 7,2%, mis on Iirimaa järel teine ELis.
- Paranenud on maksukuulekus.
- Kahjulike maksumeetmete (EL Nõukogu äriühingute maksustamise käitumiskoodeksi tähenduses) puudumine – Eesti tulumaksusüsteem ei põhjusta ebaausat maksukonkurentsi.

- Olemas on ökoloogilise maksureformi lähtealused, algatatud on uuringute tellimine mõjude hindamiseks.
- Olemas on topeltmaksustamise vältimise lepingud oluliste partneritega, oleme ühinenud Kyoto tolliprotseduuride lihtsustamise ja harmoneerimise rahvusvahelise konventsiooniga.
- Sotsiaalmaksu miinimumkohustuse aluseks olev kuumäär on kahekordistatud (700 kr → 1400 kr) ja algatatud on selle edasine suurendamine kuupalga alammäärani aastaks 2009.
- Valitsusele on esitatud äriühingu tulumaksusüsteemi muudatuste kontseptsioon tulumaksuseaduse EL nõuetega kooskõlla viimiseks aastast 2009.
- Maailmapanga uuringu ("*Doing Business 2007*") kohaselt on Eesti 175 riigi hulgas lihtsa kaubavahetuse edetabelis kuuendal kohal ning tollivormistuse kiiruse (kulub 3 päeva) poolest esimesel kohal.
- E-deklaratsioonide kasutatakse laialdaselt (80-90%).
- E-tollimise protsent on tõusnud ligi 100%-le seoses uue tollideklaratsioonide töötlemise süsteemi COMPLEX kasutuselevõtuga mais 2006.a.
- Maksudistsipliin on paranemas ja ümbrikupalga maksmisest tulenenud maksukaotused vähenemas.
- Kontrollialase tegevuse lihtsustumine ("teeninduslikud" vestlused), ilma järelandmisteta kontrollitegevuse tulemuslikkuses.
- Kange alkoholi maksumärgistamine toimib alates 1. juulist 2006.

Probleemid

- Äriühingute tulumaksusüsteemi osas pärast aastat 2009 puudub selgus.
- Eesti äriühingute tulumaksusüsteem kaotab konkurentsivõimet kõrge tulumaksumäära tõttu võrreldes lähiriikidega.
- Tööjõu maksustamine on kõrge.
- Maksusoodustused ei põhine objektiivsel analüüsil, on algsest eesmärgist kaugenenud ja riigile kulukad.
- Keskkonnamaksude koormus ei motiveeri piisavalt loodusvarasid säästma, saastamist piirama ega loodussõbralikke alternatiive otsima.
- Eesti ettevõtja halduskoormus teistes liikmesriikides tegutsedes on suur, kuna EL tasandil puudub üksmeel süsteemi lihtsustamiseks (üheaknasüsteemi ehk *one-stop*'i rakendamiseks).

Ohud

- Tulumaksubaas väheneb inimeste väljarände ja rahvastiku vananemise tõttu.
- Väliskeskkonnast tulevate taktikaliste ja poliitiliste valikute prevaleerimine maksupoliitika strateegiliste eesmärkide üle.

Võimalused

- Tänapäevaste ja maailmas tunnustust leidnud maksusüsteemi säilitamine.
- Siduvate eelotsuste regulatsiooni väljatöötamine, suurendamaks maksumaksja kindlust maksude tasumisel.
- Maksusoodustuste kulu käsitlemine riigieelarve kuluna (ministeeriumide eelarves).
- Strateegiliste partnerite ja "präänikute" leidmine maksusoodustuste kaotamiseks enne vastava ettepaneku tegemist, kommunikatsiooniplaan.
- Maksupoliitika väljatöötamisel mõjude analüüsile senisest laialdasem rakendamine.
- EL otsustusprotsessis teadlikum osalemine ja prioriteetide seadmine.

Strateegilised eesmärgid 2008-2011

Eesmärk 1: Maksupoliitika stabiilsus ja lihtsus

Eesmärgiks on, et riigile vajalikud rahalised vahendid oleksid tagatud lihtsa, neutraalse ja stabiilse maksupoliitikaga.

Indikaatorid ja sihttasemed

- Maksusoodustuste kulu riigieelarvele väheneb.

Indikaator on esitatud jah/ei valikuna. Soovitav sihttase on saavutada maksusoodustuste kaudu tehtavate riigieelarveväliste kulutuste vähenemine. Indikaatorit mõõdetakse üks kord aastas Maksupoliitika osakonna poolt läbi viidud või tellitud uuringuga.

Meetmed

- Meede 1.1. Maksusüsteemi neutraalsuse ja õigluse suurendamine.

Meede hõlmab endas järgmisi tegevusi:

- maksusoodustuste analüüs ja ebaõiglaste soodustuste muutmine. Vahetu tulemus: Aastaks 2008 on tehtud ettepanekud maksusoodustuste õiglasemaks muutmiseks;
- kapitalitulude maksustamise reeglite ühtlustamine ja neutraalsemaks muutmine. Vahetu tulemus: erinevused füüsiliste ja juriidiliste isikute kapitalitulude maksustamisel on vähenenud;
- jooksev töö EL suunal maksukeskkonna lihtsustamiseks ja erandite vähendamiseks. Vahetu tulemus: Eesti huvid EL maksualases õigusloomes esindatud.

- Meede 1.2. Maksusüsteemi stabiilsuse ja lihtsuse tagamine

Meede hõlmab endas järgmisi tegevusi:

- EL õiguse ning tulu- ja kapitalimaksuga topeltnmaksustamise vältimise lepingutega kooskõlas oleva Eesti maksusüsteemi alalhoidmine ja kaitsmine EL institutsioonides. Vahetu tulemus: EL õiguse ja rahvusvaheliste lepingutega kooskõlas olev, stabiilne ja lihtne maksusüsteem;
- ühtse tulumaksumäära säilitamine. Vahetu tulemus: aastal 2011 kehtib Eestis ühtne tulumaksumäär füüsilistele ja juriidilistele isikutele;
- Eesti ettevõtjate tootmissisendiks olevatele kaupadele tariifipeatamiste ja kvootide saavutamine. Vahetu tulemus: EL tollitariifipeatamiste ja kvootide suurenemine ettevõtjatele tootmissisendiks olevatele kaupadele.

Eesmärk 2: Säästev tarbimine

Eesmärgiks on maksukoormuse nihutamise kaudu teenimiselt tarbimisele suunata maksumaksjat säästvale tarbimisele.

Indikaatorid ja sihttasemed

- Palga maksukoormus väheneb, eelkõige madalapalgalistel.

Indikaator on kvantitatiivne. Indikaatori algtasemena oli 2004. aasta andmetel madalapalgaliste töötajate efektiivne maksumäär (*tax rate on low wage earners*) Eestis 38,9%, EL15s 36,3% ja EL25s 36,4%. Soovitav sihttase on madalapalgaliste maksukoormuse võrdsustumine EL 25 keskmise tasemega aastaks 2011.

- Tööjõu- ja kapitalimaksude osakaal maksutuludes langeb ning tarbimis- ja keskkonnamaksude osakaal tõuseb.

Indikaator on kvantitatiivne. Indikaatori lähtetasemena oli tööjõu- ja kapitalimaksude osakaal maksutuludes 2005. aastal 56,2%. Soovitatav sihttase on nende osakaalu langetamine 54,2%-ni aastal 2010.

- Tarbimisharjumused muutuvad säästlikumaks, mis väljendub mõõdukas tarbimises ja selliste kaupade eelistamises, mis ei raiska ressursse.

Tegemist on kvalitatiivse (üldise ja mõjupõhise) indikaatoriga, mille osas numbrilisi näitajaid või kriteeriume ei anta. Hindamisel toetutakse kas avalikkuses esitletud uuringutele või enesehinnangule. Kõiki kolme indikaatorit mõõdetakse üks kord aastas Maksupoliitika osakonna poolt läbi viidud või tellitud uuringuga.

Meetmed

- Meede 2.1. Tööjõu- ja kapitalimaksude vähendamine.

Meede hõlmab endas järgmisi tegevusi:

- seoses ema-tütariühingute direktiivi osas antud üleminekuperioodi lõppemisega aastast 2009 soodsat ettevõtluskeskkonda säilitava lahenduse ette valmistamine. Vahetu tulemus: 2009 jõustuvad tulumaksusüsteemi muudatused on ettevalmistatud;
- maksuvaba tulu järk-järguline suurendamine, arvestades senisest enam ülalpeetavate laste arvu peres. Vahetu tulemus: täiendavat maksuvaba tulu rakendatakse kõigi ülalpeetavate laste kohta.

- Meede 2.2. Tarbimis- ja keskkonnamaksude tõstmine.

Meede hõlmab endas järgmisi tegevusi:

- maagaasi, elektrienergia, põlevkivikütteõli ja mootorsõidukite kõrgem maksustamine (ökoloogiline maksureform). Vahetud tulemused: (a) aastaks 2008 on põlevkivikütteõli aktsiisiga maksustatud olenemata kasutusala, (b) aastaks 2008 on kehtestatud aktsiis elektrienergiale;
- kütuse- ja tubakaaktsiisi määrade tõstmine EL miinimumtasemele aastaks 2008. Vahetu tulemus: aktsiisimäär vähemalt EL miinimumtasemel.
- alkoholiaktsiisi tõstmine vähemalt tarbijahinnaindeksiga samas tempos. Vahetu tulemus: aastaks 2008 on alkoholiaktsiisi tõstetud vähemalt tarbijahinnaindeksi võrra võrreldes 2005. aastaga.

Eesmärk 3: Maksuhalduri teenuste kvaliteet

Eesmärgiks on kõrge maksudistsipliin ja ühiskonna ning majanduse turvalisus, mis saavutatakse maksuhalduri kliendikeskse teeninduse, läbipaistva maksuarvestuse ning professionaalse partnerluse kaudu.

Indikaatorid ja sihttasemed

- Kliendirahulolu info kättesaadavuse ja kvaliteediga, teeninduse kiiruse ja korrektsusega, teenindajate kompetentsusega.

Indikaator on esitatud jah/ei valikuna. Vastus on positiivne, kui on täidetud järgmised kriteeriumid:

- Maksu- ja Tolliamet (MTA) on kliendirahulolu küsitluste põhjal riigiasutuste esikolmikus.

Tänaasel tasemel on vastus indikaator-küsimusele tervikuna positiivne. Sihttase aastateks 2008 - 2011 on positiivne, kui kriteerium täidetakse ehk MTA on kliendirahulolu küsitluste põhjal riigiasutuste esikolmikus.

- E-deklareerimise osatähtsus ning kliendirahulolu e-teenusega. Indikaator on kvantitatiivne. Indikaatori algtasemena oli 2006. aasta andmetel e-deklaratsioonide osatähtsus olenevalt liigist 76 kuni 88,6%. Soovitatav sihttase on e-deklaratsioonide osatähtsuse kasvatamine 90 kuni 100%-ni aastaks 2011 kõigi deklaratsioonide osas ning e-teenustele kõrgema kui 4,5 palli (5-pallilises süsteemis) keskmise hinnangu saavutamine kliendi rahulolu uuringu tulemustes.

- Maksudistsipliini paranemine. Tegemist on kvalitatiivse (üldise ja mõjupõhise) indikaatoriga, mille osas numbrilisi näitajaid või kriteeriume ei anta. Kõiki kolme kriteeriumi mõõdetakse üks kord aastas MTA poolt läbi viidud või tellitud uuringuga.

Meetmed

- Meede 3.1. Maksu- ja tollipoliitika rakendamine

Meede hõlmab endas järgmisi tegevusi:

- klientidele ühe akna kontseptsioonil põhineva teenindusvõrgu ning elektroonse teeninduskeskkonna arendamine, et tagada klientide informeeritus ning täpne ja kiire teenindamine. Vahetu tulemus: klientide teenindusvõrk ja elektroonne teeninduskeskkond on täiustunud uute võimalustega (sh strateegilise plaani MASP projektid 2009-2011);
- riskianalüüsil, ennetustegevusel ning koostööl põhineva kontrollisüsteemi arendamine, et tagada süsteemne lähenemine kliendi tegevusele, kontrolli kõrge tabavus ning rikkumiste kürmenetlemine. Vahetu tulemus: Kontrollisüsteem on täiustunud uute tegevusvaldkonna efektiivsust toetavate võimalustega (s.h. kontrollikeskkond 2010, e-toimik 2009);
- kahe- ja mitmepoolset koostöö intensiivistamine teiste riikide (eeskätt Läänemere regiooni riigid) ja rahvusvaheliste organisatsioonidega vahetamaks kogemusi ning õppimaks ja õpetamaks parimaid halduspraktikaid maksu- ja tollihalduses. Vahetu tulemus: aktiivselt toimiv koostöövõrgustik.

Uus algatus:

- hasartmängu järelvalvesüsteemi väljatöötamine ja juurutamine. Vahetu tulemus: aastal 2011 on järelvalvesüsteem rakendatud;
- käibemaksukohustuslaste halduse terviksüsteemi loomine, mis hõlmab teenindust ja kontrolli alates kliendi käibemaksukohustuslasena registreerimisest kuni kliendi käibemaksukohustuslaste registrist kustutamiseni. Vahetu tulemus: käibemaksukohustuslaste halduse terviksüsteem rakendatud aastal 2010;
- narkoerte arvukuse tõstmise, nende väljaõppe ja kasutamise arengukontseptsiooni loomine ning ellurakendamine. Vahetu tulemus: aastaks 2009 süsteemne lähenemine narkoerte arendamiseks ja nende arvukuse tõstmiseks loodud;
- MTA alaliste esindajate ametikohtade loomine EL institutsioonide ja organisatsioonide juurde. Vahetu tulemus: vastavad ametikohad on loodud (sh MTA alalise esindaja ametikoht asukohaga Brüsselis on loodud aastaks 2009.).

Eesmärk 4: Efektiivne maksuarvestus

Eesmärgiks on riigitulude läbipaistev, täpne ja efektiivne arvestus ja valmisolek tekkepõhisele eelarvestamisele üleminekuks 2009. aastal.

Indikaatorid ja sihttasemed

- Riigikontrolli auditi hinnang MTA riigitulude ja intresside arvestuse süsteemile.

Indikaator on esitatud jah/ei valikuna. Vastus on positiivne, kui on täidetud järgmine kriteerium:

- Riigikontrolli auditites antud hinnang MTA riigitulude ja intresside arvestuse süsteemile ei sisalda olulisi märkuseid.

Tänaasel tasemel on vastus indikaator-küsimusele tervikuna positiivne. Sihttase aastateks 2008 – 2011 on kriteeriumi (Riigikontrolli auditites antud hinnang MTA riigitulude ja intresside arvestuse süsteemile ei sisalda olulisi märkuseid) täitmine.

- Eelarve peadirektoraadi auditi hinnang EL traditsiooniliste omavahendite kogumise süsteemile.

Indikaator on esitatud jah/ei valikuna. Vastus on positiivne, kui on täidetud järgmine kriteerium:

- EL Eelarve peadirektoraadi missioonide raportites antud hinnang EL traditsiooniliste omavahendite kogumise süsteemile ei sisalda olulisi märkuseid.

Tänaasel tasemel on vastus indikaator-küsimusele tervikuna positiivne. Sihttase aastateks 2008 – 2011 on (üaltoodud) kriteeriumi täitmine. Mõlemat indikaatorit mõõdetakse üks kord aastas MTA poolt, Riigikontrolli ja EL eelarve peadirektoraadi poolt avaldatavates aruannetes antud hinnangu alusel.

Meetmed

- Meede 4.1. Riigitulude haldamise korraldamine ja arendamine.

Meede hõlmab endas järgmisi tegevusi:

- maksude arvestuse ja maksude tasumise kontrolli meetoodika ja infosüsteemide parandamine. Vahetu tulemus: meetoodika ja infosüsteemid on täiendatud aastaks 2009;
- riigitulude arvestuse täielikult kooskõlla viimine hea raamatupidamistavaga. Vahetu tulemus: tulude arvestus vastab heale raamatupidamistavale ja riigi raamatupidamise üldeeskirjale aastaks 2009;
- tulu saajatele veebipõhise teenuse pakkumine määratud ja laekunud maksusummade kohta. Vahetu tulemus: veebipõhine teenus tulu saajatele rakendatud aastaks 2009;
- riigimaksude tasumisel ühe viitenumbri kasutuselevõtt. Vahetu tulemus: uus viitenumbrite süsteem rakendatud ning selleks vajalik õiguslik baas loodud aastaks 2009.

Uus algatus:

- läbipaistva intressiarvestuse meetoodika väljatöötamine. Vahetu tulemus: intressiarvestuse meetoodika rakendatud aastaks 2009.

TEGEVUSVALDKOND: FINANTSPOLIITIKA

Finantspoliitika valdkond hõlmab endas analüüsi, poliitilist nõustamist, õigusloomet ning koordineerimist finantsjärelevalve, finantsturgude arengu, rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise, raamatupidamise, audiitortegevuse, ettevõtluse ning hasartmängude ja loteriide korraldamise valdkonnas, samuti pensioni- ja teiste sotsiaalkindlustusreformide finantsküsimustes.

Peamised seosed ja koostööpartnerid

Finantspoliitika valdkonnal on olulised seosed teiste valdkondade ja koostööpartneritega. Finantsjärelevalve, -turgude ja kindlustuse suunal on peamisteks partneriteks Finantsinspeksioon (FI) ja Eesti Pank (EP). Koostöö aluseks nendega on vastastikune koostöökokkulepe. Kui Rahandusministeeriumil on õiguslooja roll, siis FI-lt tuleb sisend kui turuga järelevalve käigus vahetult kokkupuutuvalt asutuselt ning EP panustab finantsstabiilsuse seire osas. Samuti on oluline koostööpartner Tagatisfond, seda finantssektori usaldusväärsuse ja stabiilsus osas. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise suunal on peamisteks partneriteks Justiits- ja Siseministeerium, Rahapesu andmebüroo (RAB), aga ka prokuratuur, FI ja Maksu- ja Tolliamet (MTA). Raamatupidamise ja audiitortegevuse valdkonnas on olulisemad seosed Audiitorkogu ja Raamatupidamise Toimkonnaga. Hasartmängude ja loteriide õigusliku regulatsiooni väljatöötamine käib käsikäes MTAg, kui vastava tegevuse üle järelevalve teostajaga. Ettevõtluse valdkonnas on oluline koostöö Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja Justiitsministeeriumiga. Pensionite ja sotsiaalkindlustusvaldkonnas on ministeeriumi ülesandeks olnud peamiselt õigusloome vabatahtlike ja eraskeemide väljatöötamisel, samas kui riiklike skeemide reguleerimine on kantud Sotsiaalministeeriumi poolt. Oluliseks koostööpartneriks on ka Haigekassa.

Tegevusvaldkonna strateegilised alusdokumendid:

- EL Valged raamatud:
 - Finantsteenuste poliitika 2005-2010 (*Financial Services Policy* 2005-2010).
 - Investeerimisfondid ehk UCITS (ilmumas 2006 lõpus);
 - Hüpotekfinantseerimine (ilmumas 2006 lõpus);
 - Äriühingute juhtimistavade arengukava (*Corporate Governance Action Plan*).

Hetkeolukorra analüüs

Saavutused

- Finantssektori infrastruktuur on jätkusuutlik ja stabiilne, juhtivatel pankadel on kõrged reitingud.
- Finantsinspeksioon on toimiv.
- Kogumispensionide süsteem on jätkusuutlik ja hea renomeega ning maandab olulises osas riigile elanikkonna vananemisega kaasnevaid riske. Süsteemiga on liitunud ligi 2/3 potentsiaalsetest liitujatest ja kohustuslike pensionifondide varade maht ületab 2005. a lõpu seisuga 4,2 miljardit krooni (2004. a 2,6 miljardit krooni).
- Raamatupidamise õiguslik raamistik vastab rahvusvahelistele standarditele, on kaasaegne ning heal tasemel.
- Investeerimisfondide õiguslik raamistik on konkurentsivõimeline ja erasäästmist soodustav (Eesti fondivalitsejate poolt pakutavatest aktsiafondide investoritest olid

2005 ca 40% mitte-residendid ja pooled aktsiafondidesse residentidest investeerijad on eraisikud).

- Administratiivne koormus ettevõtetele on madal. Näitajad: (1) *Fraser Institute*'i majandusvabaduse indeksi äriregulatsioonide komponendis oli Eesti 2003. aastal 8. kohal, EL riikide arvestuses 3. kohal; (2) Eesti on *Milken Institute*'i uuringu järgi majanduslikult efektiivselt Ida-Euroopa riik (sh Ida-Euroopa arenenuim pangandussektor). Kokkuvõttes on Eesti edetabelis (*Capital Access Index*) 2005.a. 21. kohal; (3) UNCTAD *World Investment Report* - Eesti on 2004. aasta indeksis, mis vaatab perioodi 2001–2003, investeringute riiki meelitamisel 10. kohal.
- Ettevõtte asutamise ja kinnisvara registreerimise kulud on suhteliselt madalad, seaduste jõustumise aeg lühike, töötajate koondamine lihtne. Näitaja: *Heritage Foundation*'i koostatud 2006. a majandusvabaduse indeksis on Eesti 161 riigi seas 7. kohal.
- Eesti majanduse konkurentsivõime on hea. Näitajad: (1) *World Competitiveness Yearbook* 2005 hinnangul tõusis Eesti konkurentsivõime 60 riigi seas 2 koha võrra 26. kohale; (2) Euroopa Liidu liikmete seas kõrgeim koht Maaailma Majandusfoorumis ülemaailmses konkurentsivõime raportis 2005–2006. Kasvu konkurentsivõime indeksi, mis annab hinnangu riigi järgmise 5–8 aasta *per capita* majanduskasvu perspektiivile, pingereas püsis Eesti teist aastat 20. kohal.

Probleemid

- Ärikeskkonna ja finantsmeetmete eelneva mõjude analüüs on nõrk või puudub.
- Arendamist vajab kaasaraäkimine EL otsustusprotsessis. Seni on keskendunud pigem EL õigusaktide ülevõtmisele, kui seelses õigusloomes kaasaraäkimisele.
- Inim- ja finantsressursid nii riigil kui finantsjäreelvalves ei ole alati vastavuses vajadustega.
- Õigusruum muutub pidevalt keerukamaks.
- Koostöölepped välispartneritega on puudulikud. Krediidiasutused kuuluvad suurtesse pangandusgruppidesse, kuid puudub selge tegevuskava olukorraks, kui nii välisriigi võimuorganitel või emapangal puudub motivatsioon teises riigis asuva tütre abistamiseks.
- Puudub ühene arusaam hoiuste tagamise ja investori kaitse skeemide rakendumise kohta piiriülese finantskriisi korral.

Ohud

- Väliskeskkonnas tekivad uued “pudelikaelte”, mida ei märgata või ignoreeritakse. Analüüsi puudulikkus toob kaasa üle- või alaregulatsiooni.
- Kui Finantsinspeksioon ei suuda ellu viia oma strateegiat on ohtu seatud Finantsinspeksiooni kompetentsuse ja autoriteedi säilitamine ning läbi selle kogu finantssektori usaldusväärsus ja stabiilsus.
- Mõnel olulisel finantsasutusel tekivad raskused, tõrked makse või arveldussüsteemide töös, mis toovad kaasa siseriikliku või rahvusvahelise taustaga süsteemse kriisi.
- Järjest suurenev finantssektori konsolideerumine ja filiaalistumise nõrgendab meie finantsturu konkurentsivõimet ja piirab kasvu.
- Audiitortegevuse ja selle järeelvalve tase võib nõrgeneda ja jääda maha rahvusvahelistest arengutest.
- Rahvusvahelise rahapesu ja terrorismi rahastamisega seotud huvi ja aktiivsus Eesti suunal tõusevad.

- Finantssektori kasvava komplitseerituse tõttu võib jääda nõrgaks Tarbijakaitse ameti juures tegutseva vahekohtu suutlikkus vaidluste lahendamisel.

Võimalused

- Investeerimis- ja muude finantstoodete piiriülese pakkumise soodustamine.
- Rahvusvaheliste, sh eriti EL järelevalveorganite koostöö tõhustamine ja järelevalveasutuste administratiivse suutlikkuse tõus.
- Eesti liitumine Euro-alaga parandab ettevõtluskeskkonda ja tasakaalustab majanduse arengut.
- Era- ja avaliku sektori koostöö majanduskeskkonna arendamisel, analüüside tulemusele baseeruvate koostöö-, koolitus- ja teavitussüsteemide loomine.
- Schengeni Grupiga liitumine hiljemalt 2009. aastal harmoniseerib Eesti majandust Euroopa Liiduga veelgi, luues veelgi paremad võimalused inimeste ja kapitali vabaks liikumiseks.

Strategilised eesmärgid 2008-2011

Eesmärk: Konkurentsivõimeline ettevõtluskeskkond

Eesmärgiks on edendada Eesti ettevõtlus- ja investeerimiskeskonda, suurendada selle atraktiivsust ja tagada finantssektori usaldusväärsus.

Indikaatorid ja sihttasemed

- Erasäästmise suurenemine – vabatahtlike säästmistoodete (investeerimishoiused, investeerimisriskiga elukindlustus, vabatahtlikud pensionifondid) mahu kasv.

Indikaator on kvantitatiivne. Indikaatori algtasemena moodustas säästmine 2005.a. 1,2% SKP-st. Soovitav sihttase perioodil 2008-2011 on säästmise kasv vähemalt 0,25 protsendipunkti võrra aastas ja 2,5% taseme saavutamine aastal 2011.

- Väärtpaberiturul noteeritud aktsiate kapitalisatsiooni suurenemine.

Indikaator on kvantitatiivne. Algtasemena moodustas noteeritud väärtpaberite turukapitalisatsioon 2005 lõpu seisuga 27% SKP-st. Soovitav sihttase perioodil 2008-2011 on turukapitalisatsiooni kasv vähemalt 4 protsendipunkti võrra aastas ja 45% taseme saavutamine aastal 2011.

- Rahvusvahelised hinnangud rahapesutõkestamise alasele võitlusele on positiivsed.

Tegemist on kvalitatiivse (üldise ja mõjupõhise) indikaatoriga, mille osas numbrilisi näitajaid või kriteeriume ei anta. Hindamisel toetutakse tunnustatud rahvusvahelistele hinnangutele (näit. MONEYVAL-i hindamisvisiit). Kõiki kolme indikaatorit mõõdetakse üks kord aastas Finantspoliitika osakonna poolt läbi viidud uuringuga, mis koondab kokku saadaoleva statistika ja rahvusvaheliste hinnangute (näit MONEYVAL) andmed.

Meetmed

- Meede 1.1. Eesti finantssektori konkurentsivõime ja investeerimiskeskonna arendamine ning Eesti kui regionaalse finantskeskuse väljakujundamine.

Meede hõlmab endas järgmisi tegevusi:

- finantssektori õigusliku raamistiku analüüs ja sellest tulenevalt eelkõige alljärgnevate valdkondade uute seaduste väljatöötamine ja rakendamine: krediidasutuste seaduse, väärtpaberituru seaduse, liikluskindlustuse seaduse

ja kindlustustegevuse seaduse uued redaktsioonid. Vahetu tulemus: seaduste eelnõud valminud;

- väärtpaberiturul alase regulatsiooni muutmine ja uuendamine, sh õiguslike aluste loomine alternatiivturul (mitmepoolse kauplemissüsteemi) käivitamiseks. Vahetu tulemus: Vastav regulatsioon on välja töötatud;
- finantssektori ettevõtjate oluliste osaluste omandamise uue regulatsiooni väljatöötamine. Vahetu tulemus: Vastav regulatsioon on välja töötatud;
- makseteenuste osutajate regulatsiooni väljatöötamine ning vajadusel e-raha asutuste regulatsiooni muutmine. Vahetu tulemus: makseteenuste osutajate tegevus õiguslikult reguleeritud;
- väärtpaberiturul infrastruktuuride (sh registripidamise ja arveldussüsteemide) kontseptuaalsete aluste analüüs ja vajadusel õigusaktide muudatuste väljatöötamine ja rakendamine. Vahetu tulemus: väärtpaberiturul infrastruktuuride analüüs on valminud ning vajaduse korral õigusaktid välja töötatud;
- investeerimisfondide seaduse muutmine tulenevalt EL Valges Raamatus sätestatust. Vahetu tulemus: õigusaktid muudetud;
- hüpoteekkrediidi valdkonna reguleerimine tulenevalt EL Valges Raamatus sätestatust. Vahetu tulemus: õigusaktid välja töötatud;
- finantsjärelevalve kontseptuaalsete aluste analüüs nii siseriiklikul kui EL tasandil (sh kodu- ja vastuvõtva riigi järelevalve õiguste ning kohustuste jagamine). Vahetu tulemus: analüüs on valminud ning võimalikud meetmed on rakendatud;
- kaasarääkimissuutlikkuse oluline suurendamine Eesti ja EL huvide kaitsel Euroopa Liidu poliitika väljakujundamisel ja õigusaktide väljatöötamisel finantspoliitika osas. Vahetu tulemus: aktiivne osalus EL otsustusprotsessis.

Uued algatused:

- uue kindlustusandjate solventsuse raamistiku väljatöötamine ja rakendamine. Vahetu tulemus: tagab kindlustusvõtjate ja soodustatud isikute parema kaitse, kuid soodustab ka kindlustusvõtjate konkurentsivõimet ja kapitaliressursside paremat jaotamist;
- poliitikaplaneerimise ja regulatsioonide rakendamise mõjuanalüüsi alase suutlikkuse tõstmine. Mõjuanalüüside tegemine iga ettevalmistatava seaduseelnõu juurde, alates 2010. aastast. Majandusteoreetiliste mudelite väljatöötamine valdkonna sõlmprobleemide lahendusvariantide kirjeldamiseks. Vahetu tulemus: alates 2010 valmivad koostöös turuosaliste, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Finantsinspektsiooni ja Eesti Pangaga, uued seaduseelnõud ja -parandused ainult koos mõjuanalüüsiga;
- teadusasutuste ja ülikoolide kaasamine mõjuanalüüside ja mudelite tegemisse. Vahetu tulemus: Teadusasutused ja ülikoolid on kaasatud mõjuanalüüside koostamisse.

- Meede 1.2 Kriisijuhtimise valdkonna arendamine.

Meede hõlmab endas järgmisi tegevusi:

- rahvusvaheliste ja siseriiklike finantskriiside alaste koostöökokkulepete täiendamine tulenevalt praktilistest vajadustest ning koostöö toimimise efektiivsusest erinevate osapoolte vahel. Vahetu tulemus: arenev ja toimiv koostöö finantskriiside ennetamiseks ja juhtimiseks;
- rahvusvaheliste ja siseriiklike kriisiharjutuste ning nn stressi-testide läbiviimine, mille tulemusena parandatakse/täiustatakse

kriisijuhtimissüsteeme. Vahe tulemus: õppuste ja testide toimumine vastavalt plaanitul;

- tagatis- ja garantiiskeemide (sh hoiused, investeeringud, pensionid, kindlustus) väljaarendamine, nende efektiivsuse tõstmine ja EL-s vastavate nõuete ühtlustamine. Vahe tulemus: eelkõige väikehoiustajate, -investorite, -pensionikogujate ja -kindlustusvõtjate õigusliku kaitse paranemine;
- finantssektori ettevõtjatele optimaalse avaliku aruandluse kehtestamine ning selle teadvustamine tarbijatele/investoritele. Vahe tulemus: toimiv avalik aruandlussüsteem.

Uus algatus:

- finantssektoris tekkivate vaiete lahendamise kohtuvälise süsteemi loomine ja rakendamine. Vahe tulemus: süsteem rakendatud.

- Meede 1.3. Kohustuslike sundkindlustusskeemide (kogumispension, ravikindlustus, töötuskindlustus, liikluskindlustus jmt) efektiivsuse ja jätkusuutlikkuse tagamine.

Meede hõlmab endas järgmisi tegevusi:

- uue liikluskindlustuse regulatsiooni väljatöötamine ja garantiimehhanismide ülevaatamine uue seaduse väljatöötamise raames. Vahe tulemus: liikluskindlustuse seaduse uus redaktsioon jõustunud ja garantiimehhanismid korrastatud aastaks 2009;
- kohustusliku kogumispensioni väljamaksete süsteemi käivitamine. Vahe tulemus: väljamaksed käivituvad aastal 2009 laitmatult, minimaalsete tõrgetega, süsteem on kogumispensionäridele arusaadav ja lihtne;
- lahendusalternatiivide väljatöötamine kohustusliku kogumispensioni väljamaksjate tagatisskeemile. Vahe tulemus: toimiv kogumispensioni väljamaksjate tagatisskeem.

Uued algatused:

- alternatiivsete lahenduste väljatöötamine tänase eripensionide, soodustingimustel vanaduspensionide ja väljateenitud aastate pensionide süsteemi reformimiseks, muuhulgas ka selliste lahenduste, mis toetavad eelnimetatud pensionide järk-järgulist üleminekut täiendaval kogumispensionil põhinevale pensioniskeemile. Vahe tulemus: valikuvariandid on töötatud välja hiljemalt 2008 aastal;
- osalemine tööõnnetus- ja kutschaiguskindlustuse süsteemi alternatiivsete lahendite väljatöötamisel. Vastava otsuse korral täielikult või osaliselt kohustuslikul kindlustusel põhineva tööõnnetus- ja kutschaiguskindlustuse süsteemi rakendamine. Vahe tulemus: Valikuvariandid on töötatud välja hiljemalt 2008. aasta alguses ning tööõnnetus- ja kutschaiguskindlustus on rakendatud hiljemalt 2010 aastal.

- Meede 1.4. Hasartmängude reguleerimine, sektori usaldusväärsuse ja konkurentsivõime kasvatamine ning sotsiaal-majanduslike pingete vähendamine.

Meede hõlmab endas järgmisi tegevusi:

- hasartmängusektori õigusliku raamistiku, konkurentsiolekorra, sotsiaalsete ootuste, avalike huvide analüüs ja sellest tulenevalt uue hasartmänguseaduse väljatöötamine ja rakendamine. Vahe tulemus: uus hasartmänguseadus jõustunud;
- hasartmängu järelevalve administratiivse suutlikkuse tagamine ja kasvatamine. Vahe tulemus: toimiv ja tõhus järelevalve.

- Meede 1.5. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise efektiivsuse tagamine
Meede hõlmab endas järgmisi tegevusi:
 - rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse meetmete õigusliku raamistiku, turul valitseva olukorra ja arengutrendide seire. Vahe tulemus: pidev informeeritus olukorrast rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse rindel;
 - uue Rahapesu ja terrorismi finantseerimise tõkestamise seaduse rakendamine. Vahe tulemus: seaduseelnõu valminud;
 - koostööpartnerite rahapesu ja terrorismi tõkestamise alaste juhendite väljatöötamisel osalemine, seminaride ja koolituste korraldamine. Vahe tulemus: toimiv koostöövõrgustik rahapesu ja terrorismi rahastamise vastu võitlemiseks, koolituste/seminaride toimumine vastavalt plaanitule.

 - Meede 1.6. Rahvusvaheliste standarditele vastava ja usaldusväärse finantsaruandluse tagamine ning audiitortegevuse korraldamine
Meede hõlmab endas järgmisi tegevusi:
 - raamatupidamise ja audiitortegevuse valdkonna õigusliku raamistiku, rahvusvaheliste arengutrendide ja turul valitseva olukorra analüüs ning sellest tulenevalt vajalike seadusemuudatuste väljatöötamine ja rakendamine. Vahe tulemus: toimiv ja jätkusuutlik õiguslik keskkond antud valdkonnas;
 - osalemine EL raamatupidamist ja audiitortegevust puudutava poliitika kujundamisel. Vahe tulemus: EL dokumentide osas on positsioonid välja töötatud õigeaegselt, kooskõlastatud partneritega ja kaitstud võimaluste piires.
- Uued algatused:
- audiitorite avaliku järelevalve organisatsiooni (AAJN) loomine ja käivitamine. Vahe tulemus: organisatsioon käivitatud 2008 aasta jooksul;
 - väike- ja keskmise suurusega ettevõtete auditeerimise vastavusse viimine nende tegevusmahtudega, finantsinformatsiooni ülevaate (*review*) juurutamine. Vahe tulemus: väike- ja keskmise suurusega ettevõtete auditeerimisel lihtsustatud kord 2008 aasta jooksul rakendunud.

TEGEVUSVALDKOND: HALDUSPOLIITIKA

Halduspoliitika tegevusvaldkond hõlmab endas valitsuse poliitika kujundamist, elluviimist ja riigiasutuste tegevuse koordineerimist riigihangete, riigiabi, riigivara ning avaliku halduse arendamise osas. Samuti riigi finantshuvide kaitset riigi osalusega era- ja avalik-õiguslikes juriidilistes isikutes. Rahandusministeeriumi valitsemisalas seonduvad antud tegevusvaldkonnaga peamiselt halduspoliitika osakonna ja Riigihangete Ameti ülesanded.

Peamised seosed ja koostööpartnerid

Riigihaldusega seotud tegevused seostuvad Justiitsministeeriumi tegevusvaldkonnaga „Õiguspoliitika”, kus koostöö seonduv eelkõige avaliku teenistuse kontseptsiooni arendamisega. Samuti on puutepunkte Riigikantselei tegevusvaldkonnaga „Avaliku teenistuse arendamine” ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tegevusvaldkonnaga “Infoühiskond” (meede “Riigivalitsemise tõhustamine vastavalt IKT võimalustele”), kus toimub koostöö Riigi Infosüsteemide Arenduskeskusega riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riikliku registri arendustegevuste osas.

Riigiabi osas seostuvad antud tegevusvaldkonna tegevused põhiliselt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Keskkonnaministeeriumi ja Põllumajandusministeeriumi ettevõtlust käsitlevate tegevusvaldkondadega.

Tegevusvaldkonna strateegilised alusdokumendid:

- Riigi eelarvestrateegia 2006-2009 ja 2007-2010;
- Eesti majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007;
- uuendatud Lissaboni strateegia;
- korrupsioonivastane strateegia “Aus riik”;
- *Mid-term programme 2006-2007 for co-operation in public administration (resolution of the European ministers responsible for public administration)*;
- *OECD Guidelines on Corporate Governance of State-owned enterprises*;
- Euroopa Komisjoni riigiabi tegevuskava “Vähem ja paremini suunatud riigiabi: riigiabi reformi kava 2005-2009”

Hetkeolukorra analüüs

Saavutused

- Riigihaldus
 - Algatatud on tegevused avaliku teenistuse palgakorralduse ühtlustamiseks ja ajakohastamiseks.
 - Paranenud on arengukavade kvaliteet ja koostöö RES 2007-2010 koostamisel.
 - Koostöö EL avaliku halduse koostöövõrgustikus toimib ja esinemine 4. EL avaliku sektori kvaliteedikonverentsil oli edukas.
 - Sotsiaaldialoog toimib, ametiühingud on kaasatud palgakorraldust puudutavate eelnõude väljatöötamise protsessi.
- Riigi osaluspoliitika
 - Rakendunud on äriühingute ja sihtasutuste pikaajaliste (1+3) finantsprojektsioonide ning konkreetsete aastaeesmärkide seadmine ja nende täitmise hindamine aruannetes.

- Vähemusosalused on koondatud Rahandusministeeriumi kätte ning marginaalsete osaluste müügiga on alustatud.
- Riigile kuuluvate väärtpaperite võõrandamise kord on muudetud paindlikumaks.
- Riigihanked
 - Käivitatud on riigihangete koolitusprogramm haldussuutlikkuse ja teadlikkuse tõstmiseks.
 - Loodud on toimiv Riigihangete ja Riigihangete registri talitused.
- Riigiabi
 - Saadud on heakskiitvad otsused kõikide Euroopa Komisjonile esitatud riigiabi andmise loa taotluste osas.
 - Riigiabi andmise loa taotluste elektroonilise edastamise süsteem toimib.
 - On käivitatud Eesti-sisene riigiabi andjaid hõlmav koostöövõrgustik

Probleemid

- Riigihaldus
 - Riigiasutuste tegutsemine on kohati ebaefektiivne ja nende tegutsemisvorm ei sobitu eesmärgiga.
 - Palgakorraldus avalikus sektoris on aegunud.
 - Tulemustele suunatud juhtimispõhimõtted rakenduvad aeglaselt, asutuste eesmärgistatus on nõrk eelarvega seostamata.
 - Riigiteenistujate palgastatistika on puudulik.
 - Asutuste strateegilise analüüsi teostamine on puudulik (tulenevalt vastava kompetentsuse madalast tasemest).
- Riigi osaluspoliitika
 - Tegevuseesmärkide seadmine ja nende saavutamise hindamine on formaalne.
 - Riigi sihtasutuste arv kasvab, terviklik ülevaade avalik-õiguslike juriidiliste isikute tegevusest ja järelevalvest puudub.
 - Riigi huvide kaitse väiksemates mittetulundusühingutes (nt maaparandus- ja korteriühistud) on nõrk.
- Riigihanked
 - Riigihangete seaduse ja sellega seonduvate uute menetlusreeglite rakendamine on viibinud.
 - Uue riigihangete registri tarkvara on lõplikult valmimata.
 - Vanad EL riigihangete standardvormid võivad aeguda.
- Riigiabi
 - Puudub terviklik ülevaade kogu Eestis antava riigiabi ja vähese tähtsusega abi kohta, samuti ülevaade Riigiabi andmise tulemuslikkusest.
- Riigivara
 - Riigivara (sh eriti kinnisvara) valitsemise korralduse õiguslik korraldus on aegunud ja ei motiveeri efektiivset majandamist.
 - Ebaselged on mitmed omandireformi lõpetamisega seotud õiguslikud probleemid (sh omandireformi aluste seaduse § 7 lg 3 – ümberasujad) ja omandireformi tulemusena riigi omandisse jääva vara (eriti erastamata jäänud hoonete juurde kuuluva maa) koosseis ja valitsemise korraldamine.

Ohud

- Riigihaldus
 - Kokkuleppe palgakorralduse tuleviku osas puudub ja koostöö hetkel avaliku teenistuse arendamise eest vastutavate institutsioonide vahel

(Rahandusministeerium, Riigikantselei, Justiitsministeerium, teatud määral ka Siseministeerium ja Sotsiaalministeerium) on nõrk.

- Riigi osaluspoliitika
 - Poliitiliste vaadete ja riigiasutuste vahel valitsevad vastuolud/vastuseis ja koostööhuvi puudub.
 - Puudus on piisavalt kvalifitseeritud personalist.
- Riigiabi
 - Riigiabiga seotud õigusaktid EL-s viibivad, struktuurifondide vahenditest kaasfinantseeritud riigiabi programmide rakendamisel esineb probleeme.
- Riigihanked
 - Euroopa Komisjon võib alustada rikkumismenetlust seoses viivitustega Riigihangete seaduse menetlemisel Riigikogus.
 - Uue riigihangete registri tarkvara valmimine võib venida (k.a. e-oksioni ja dünaamilise hankesüsteemi tarkvara lahendused).
- Riigivara
 - Uuendusteks puudub huvi (valitsejad soovivad senise süsteemi jätkumist).
 - Ümberasujate teema – puudub poliitilise kokkulepe sobivaima õigusliku lahenduse leidmiseks omandireformi lõpuleviimiseks, mis suurendab õigustatud isikute varalisi kahjusid ja riigi kulutusi.

Võimalused

- Riigihaldus
 - Strateegilise planeerimise raamistiku parem kasutamine.
 - Koostöö arendamine asutuste vahel (nt arendusjuhtide võrgustiku jms kaudu).
 - Riiklikele infosüsteemidele suunatud vahendite kasutamine riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riikliku registri arendamiseks.
- Riigihanked
 - Elektroonsete lahenduste kasutamise laiendamine riigihangete valdkonnas.
 - Riigihangete parem planeerimine uuest seadusest tulenevate paindlikumate menetlusreeglite raames.
- Riigiabi
 - Riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmise muutmine läbipaistvamaks, riigiabi ja vähese tähtsusega abi registri loomine.
 - Eelneval aastal antud abist koondülevaate koostamine ja esitamine Vabariigi Valitsusele.
- Riigivara
 - Riigivara valitsemist on võimalik muuta läbipaistvamaks ka väiksemate ümberkorraldustega.

Strateegilised eesmärgid 2008-2011

Eesmärk 1: Riigi haldusorganisatsiooni vastavus hea halduse põhimõtetele

Eesmärgiks on riigivalitsemise vastavus hea halduse põhimõtetele:

- usaldusväärsus ja õiguskindlus,
- avatus ja läbipaistvus,
- vastutavus,
- säästlikkus, tõhusus ja mõjus.

Indikaatorid ja sihttasemed

- Eesti valitsussektori efektiivsuse näitaja paranemine.

Indikaator on kvantitatiivne. Algtasemeks on Eesti 11. koht IMD (*Institute for Development Management*'i) läbi viidud konkurentsivõime uuringus aastal 2006. Soovitav sihttase on jõuda esimese kümne hulka hiljemalt aastal 2011.

- Avaliku teenistuse usaldusväärsus.

Tegemist on kvalitatiivse (üldise ja mõjupõhise) indikaatoriga, mille osas numbrilisi näitajaid või kriteeriume ei anta.

- IMF ja SIGMA/OECD hinnangud Eesti avalikule haldusele on positiivsed

Tegemist on kvalitatiivse (üldise ja mõjupõhise) indikaatoriga, mille osas numbrilisi näitajaid või kriteeriume ei anta.

- Riigi osaluspoliitika efektiivsuse paranemine – riigi osaluste eesmärkide saavutamise, äriühingute väärtuse kasv ning sihtasutuste põhikirjaliste eesmärkide saavutamise seis/tase ja kuluefektiivsus.

Tegemist on kvalitatiivse (üldise ja mõjupõhise) indikaatoriga, mille osas numbrilisi näitajaid või kriteeriume ei anta

- Omandireform on lõpetatud.

Indikaator on esitatud jah/ei valikuna. Vastus on positiivne, kui on täidetud järgmised kriteeriumid:

- Algselt riigi omandis olnud vara on erastatud, õigusjärgsele omanikele tagastatud, munitsipaliseeritud või riigi omandisse jäetud.
- Kõik õigustatud isikute ja riigi nõuded, v.a pikaajalised maa erastamise järelmaksunõuded, on rahuldatud.
- Riigiasutused on loobunud põhitegevuses kasutamata kinnisvarast, mis on kas müüdüd või üle antud (KOV, riigi äriühing vmt).

Tänaasel tasemel vastus indikaator-küsimusele kõigis kolmes komponendis negatiivne. Sihttase on saavutada aastaks 2011 positiivne tulemus vähemalt kahe kriteeriumi osas.

- Riigihangete vaidlustuste ja kahjunõuete arv on vähenenud.

Indikaator on kvantitatiivne. Algtasemena esitati 2005 andmetel kokku 281 vaidlustust. Soovitav sihttase perioodil 2008 – 2011 on vaidlustuste arvu langemine vähemalt 10 võrra aastas ja mitte rohkem kui 230 vaidlustuse esitamine aastal 2011.

- Riigiabi andjate teadlikkus EL riigiabi andmise reeglitest on tõusnud.

Tegemist on kvalitatiivse (üldise ja mõjupõhise) indikaatoriga, mille osas numbrilisi näitajaid või kriteeriume ei anta. Kõiki indikaatoreid mõõdetakse üks kord aastas Halduspoliitika osakonna poolt avaldatavas aruandes, mis koondab kokku saadaoleva statistika ja rahvusvaheliste hinnangute (näit IMF, OECD, enesehindamised jms) andmed

Meetmed

- Meede 1.1. Strateegilise planeerimise raamistiku arendamine ja juhtimiskvaliteedi tõstmine

Meede hõlmab järgmisi tegevusi:

- strateegilise planeerimise süsteemi rakendamise metoodiline toetamine. Vahetu tulemus: koolitused, nõustamised on läbi viidud, toimiv koostöö väliseksperptidega, käsiraamat on täiendatud;

- asutuste arendusjuhtide võrgustiku arendamine, koordineerimine ja vastav rahvusvaheline koostöö. Vahe tulemus: arendusjuhtide veeb (2008.a.), võrgustiku kohtumised ja üritused (seminarid, koolitused, õppereisid nii Eesti siseselt kui ka rahvusvaheliselt);
- riigiasutuste moodustamine, ümberkorraldamise ja tegevuse lõpetamise osas asutuste nõustamine ja vastavate ettepanekute analüüs. Vahe tulemus: analüüsitud eelnõud, tagasiside ministriumidele;
- juhtimise kvaliteedi arendamisele suunatud meetmete väljatöötamine ja projektide läbiviimine, rakendumise hindamine CAFi osas ning mõjude analüüs. Vahe tulemus: edukalt läbi viidud projektid.

Uued algatused:

- poliitikate planeerimise protsessi kaardistus, vastavate metoodikate väljatöötamine ja rakendamine. Vahe tulemus: vastav eelnõu välja töötatud, koolitused läbi viidud (600 000 EEK);
- strateegiate andmebaasi loomine koostöös riigieelarve osakonna ja Riigikantseleiga (tõukefondide prioriteedi “Suurem haldusvõimekus” raames), mille kaudu on erinevatele kasutajatele (kogu avalikkusele veebipõhiselt, eelarvekoostajatele jt) kättesaadavad kehtivad arengukavad, nende aruandlus ja vastavad olulisemad uuringud. Vahe tulemus: toimiv andmebaas (2008, rahastatakse struktuurivahenditest);
- koostöös väliseksperptidega strateegilise planeerimise seminaride “EL liikmesriikide strateegilise planeerimise rakendamise võrdlev analüüs” korraldamine, läbiviimine. Vahe tulemus: läbi viidud seminarid aastal 2008 ja 2011 (1 000 000 EEK);
- strateegilise planeerimise rakendamise analüüs. Vahe tulemus: analüüs tellitud ja läbi viidud aastal 2008 (rahastatakse struktuurivahenditest);
- riigi haldusorganisatsiooni analüüs ja põhimõtete väljatöötamine riigi funktsioonide sobivas organisatsioonilises vormis korraldamiseks. Vahe tulemus: analüüs teostatud ja vastavad ettepanekud esitatud (2009, 500 000 EEK);
- EL avaliku halduse organisatsioonide kvaliteedikonverents Pariisis 2008. aastal ja sama konverents 2010. aastal (sh Eesti stendi ning esindatusega seotud ülesanded). Vahe tulemus: Eestit esindavad parimad praktikad ja Eesti stand on esitletud (2 365 000 EEK);
- avaliku sektori kvaliteediauhinna konkursi korraldamine, läbiviimine. Vahe tulemus: kvaliteediauhinna konkurss on 2008 ja järgnevatel aastatel läbi viidud. (rahastatakse struktuurivahenditest);
- PPP (*Public-Private Partnership*) projektide koordineerimismehhanismi loomine. Vahe tulemus: PPP-infot sisaldav veeb loodud (2008); ülikoolide ja ministriumide kaasabil Eesti vajadusi arvestav mudel väljatöötatud (2009, 600 000 EEK).

- Meede 1.2. Avaliku teenistuse arendamine

Meede hõlmab järgmisi tegevusi:

- avaliku teenistuse muudatusega seotud õigusloome väljatöötamises osalemine. Vahe tulemus: vastavad õigusaktide eelnõud väljatöötatud;
- avaliku sektori palgapoliitika läbipaistvuse suurendamine ja avaliku sektori palkade konkurentsivõimelisuse tõstmine läbi palgakorralduse reformi ja ametikohtade hindamise süsteemi rakendamise. Palgakorralduse puhul arvestatakse põhimõttega suurendada palkakulu samas tempos nominaalse tootlikkuse kasvuga erasektoris. Vahe tulemus: palgakorralduse metoodika

ja palgakorraldust puudutavate õigusaktide eelnõud välja töötatud; koolitused ja nõustamised on edukalt läbi viidud;

- sotsiaaldialoogi jätkamine, ametiühingute kaasamine palgakorraldust puudutavate eelnõude ettevalmistamisse. Vaheülemus: ametiühingutega allkirjastatud kokkulepped.

Uued algatused:

- avaliku teenistuse usaldusväärse uuringu (üle-aasta) läbiviimine. Vaheülemus: uuringud on tellitud ja läbi viidud, tulemused on tutvustatud (550 000 EEK);
- motivatsioonisüsteemide uuringu läbiviimine Eesti ja teiste riikide avalikus teenistuses (kvalitatiivne ja mõjuuuring, parimad praktikad). Vaheülemus: uuringud on tellitud ja läbi viidud, tulemused on tutvustatud (1 700 000 EEK);
- riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riikliku registri (RKOARR) ulatuse muutmine täiendades seda avalike teenistujate andmetega, sellega seoses statistika kvaliteedi tõstmine (sh palgastatistika) ning avalike teenistujate palkade avalikustamine. Vaheülemus: toimiv laiendatud register, palgaandmed avalikustatud (1 780 000 EEK);
- riigiasutuste personalijuhtidele regulaarsete ürituste korraldamine. Vaheülemus: regulaarsed üritused läbi viidud, toimiv personalijuhtide võrgustik (40 000 EEK).

- Meede 1.3. Riigi osaluste efektiivne majandamine

Meede hõlmab järgmisi tegevusi:

- valitsemis- ja juhtimisõhimõtete täiustamine riigi osalusega isikutes ja vastavate nõukogu liikmete koolitamine, nõukogu liikmete määramisel juhindutakse rahvusvaheliselt tunnustatud heast tavast, et ettevõtete nõukogudes on esindatud riigist sõltumatud ettevõtluse esindajad ja eksperdid. Vaheülemus: Riigi eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemise seaduse täiendamine ja rakendamine uue riigivaraseaduse raames, uus seadus on jõustunud (2008); Nõukogu liikmetele koostatud koolitusprogramm on läbi viidud (2008);
- iga-aastase riigiosaluste koondaruande koostamine ja valitsuse nõustamine sellega seoses. Vaheülemus: koondaruanded valminud;
- iga-aastaste dividendiettepanekute tegemine lähtuvalt äriühingu optimaalsest kapitalistruktuurist ja oodatavast tootlusest. Vaheülemus: Vabariigi Valitsuse korralduse eelnõu;
- juriidilistes isikutes osalemist puudutavate otsuste kooskõlastamine. Teiste osaluste valitsejate ning asutaja- ja liikmeõiguste teostajate poolt algatatud eelnõude ja tehtavate ettepanekute kooskõlastamine. Vaheülemus: kooskõlastused lähtuvad riigi ülesannetest ja eesmärkidest ning majanduslikust otstarbekusest;
- Rahandusministeeriumi valitsemisala äriühingute ja sihtasutuste valitsemine, Rahandusministeeriumi osaluste valitsemise ja asutajaõiguste teostamise aruande koostamine. Vaheülemus: Rahandusministeeriumi osaluste valitsemise ja asutajaõiguste teostamise aruanne.

Uued algatused:

- riigi osalusega äriühingute ja sihtasutuste valitsemise üksuse tugevdamine. Vaheülemus: Rahandusministeeriumis tegutsev üksus on täielikult komplekteeritud (2008);

- äriühingute väärtuskasvu hindamine läbi EVA (*economic value added*) kontseptsiooni rakendamise. Vahetu tulemus: Äriühingute tegevust hinnatakse läbi väärtuskasvu (2008);
- igale sihtasutusele on põhikirjaliste eesmärkide liigist lähtuvalt määratletud tegevuse efektiivsust mõõtvad suhtarvud ja neid mõõdetakse iga-aastaselt. Vahetu tulemus: Efektiivsussuhtarvud on määratletud ning nendest lähtuvalt kavandatakse sihtasutuste tegevust;
- SA KIK rahastamispõhimõtete läbipaistvamaks muutmine. Vahetu tulemus: SA KIK rahastamispõhimõtted on üle vaadatud ja muudatusettepanekud esitatud.

- Meede 1.4. Riigivara heaperemehelik valitsemine

Meede hõlmab järgmisi tegevusi:

- uue integreeritud riigivaraseaduse, mis hõlmab nii riigivara kui ka riigiosalusi äriühingutes ja riigi asutatud sihtasutusi ning tagab riigivara läbipaistvama ja efektiivsema valitsemise, rakendamise. Vahetu tulemus: jõustunud uus riigivaraseadus;
- riigi kinnisvarastrateegia rakendamine, sh riigi põhitegevuseks mittevajaliku kinnisvara võõrandamine või kasutusse andmine avaliku ja läbipaistva konkursi korras. Vahetu tulemus: riigi kinnisvaraportfelli kasuteguri ja tootluse tõus;
- võimaluste loomine riigivara heaperemehelikuks haldamiseks. Riigi kinnisvara haldamise korrastamine. Hooldusraamatute ja asjakohase kuluarvestuse korraldamine riigi kinnisvara koosseisus olevate hoonete kohta. Vahetu tulemus: hooneid haldavad erialase ettevalmistuse saanud spetsialistid; hooldusraamatud ja asjakohane kuluarvestus riigi omandis olevate hoonete kohta sisse viidud;
- riigi kinnisvara olemi regulaarse aruandlus- ja analüüsimehhanismi rakendamine. Vahetu tulemus: RKASil ja RM-l on vajalik ülevaade hoonete haldamise tulemustest;
- omandireformi protsesside lõpuleviimine. Kontrolli ja järelevalve teostamine vara tagastamise ja kompenseerimise ning maa erastamise järelopsesside üle kuni reformiprotsesside lõpuni. Vahetu tulemus: omandireform sihipäraselt lõpetatud;
- kasutamata erastamisväärtpaperite rahalise hüvitamise korraldamine. Vahetu tulemus: erastamisväärtpaperid hüvitatud (2011).

Uued algatused:

- riigi kinnisvaraportaali loomine. Vahetu tulemus: toimiv riigi kinnisvaraportaal (2008.a. 2 000 000 EEK; 2009.a. 2 500 000 EEK ja alates 2010 aastast on haldamiskulu 200 000 EEK aastas);
- rahandusministeeriumis info- ja analüüsikeskuse moodustamine, mis tagab juhtimisotsuste tarvis vajaliku informatsiooni olemasolu. Vahetu tulemus: info- ja analüüsikeskus toimib (2009, kulud 2009.a. 712 000 EEK tööjõu kulu; lisaks 200 000 EEK aastas uuringute maksumus, milleks on osalemine rahvusvahelistes võrdlusuuringutes, RKASi efektiivsuse süvaanalüüsid, riigi kinnisvarakeskkonna analüüs kasutajate seisukohast, ekspert hinnangud riigi kinnisvara seisundi ja vajaduste osas).

- Meede 1.5. Riigihangete süsteemi arendamine

Meede hõlmab järgmisi tegevusi:

- riigihangete õigusliku keskkonna kujundamine lähtudes Euroopa Liidu õiguse raamistikust. Uue riigihangete seaduse ja selle alamaktide jõustamine. Vahetu tulemus: uus riigihangete seadus on täies mahus jõustunud (2008);
- nõustamisüksuse rakendamine Riigihangete Ametis ja süstemaatilise koolitussüsteemi käivitamine riigihangete valdkonnas, mis tagab riigihangetega soetatud kaupade ja teenuste kvaliteedinõuetele ning rohelistele riigihangetele suurema tähelepanu pööramise. Vahetu tulemus: nõustamisüksus loodud ja käivitatud, koolitused toimuvad süstemaatiliselt, kvaliteedinõuded on seatud oluliseks kriteeriumiks riigihangete läbiviimisel (2009);
- järelevalve- ja vaidlustuste lahendamise süsteemi ümberkujundamine, suunates järelevalve prioriteete senisest enam ennetavale järelevalvele ja käimasolevatele hankemenetlustele Vahetu tulemus: riiklik järelevalve keskendub suuremas osas toimuvatele riigihangetele (2008);
- elektrooniliste riigihangete süsteemi rakendamine: riigihangete registri kõigi planeeritud funktsioonide kasutuselevõtt; E-oksjonit ja dünaamilist hankesüsteemi reguleerivate määruste eelnõude koostamine ja esitamine valitsusele. Vahetu tulemus: registri kõik funktsioonid, sealhulgas statistiliste aruannete genereerimine, toimivad (2008); eelnõud on määrustena jõustunud aastaks 2009;
- osalemine e-hankeid puudutava Euroopa Liidu regulatsiooni väljatöötamisel. Vahetu tulemus: Eesti huvid seoses elektrooniliste hangete arenguga on võimalikult hästi esindatud.

Uued algatused:

- töötada välja Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu, millega sätestatakse riigihangetega soetatud kaupade (asjade RHS) ja teenuste kvaliteedinõuded, keskkonnasäästlike riigihangete juurutamine ning nõue riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste poolt avaliku kasutuse jaoks tellitava või loodava tarkvara eestikeelse kasutajaliidese olemasolu kohta. Vahetu tulemus: Vastav määrus vastu võetud ja rakendatud (2011);
- e-oksjoni ja dünaamilise hankesüsteemi keskkondade loomine ja avalikkuse kasutusse andmine. Vahetu tulemus: Vastav tarkvara loodud ja juurutatud aastaks 2009 (maksumus ca 1 800 000 EEK);
- riigihangete registri edasiarendus, mis võimaldab riigihangetele pakkumuste esitamist elektrooniliselt. Vahetu tulemus: elektrooniline esitamine on eelistatavim pakkumuste esitamise viis aastaks 2011 (700 000 EEK);
- üle EL piirmäära maksumusega riigihangete korraldamise võimaldamine e-hangetena 100% ulatuses (Manchester'i deklaratsioon). Vahetu tulemus: 100% üle EL piirmäära riigihangetest on võimalik korraldada e-hangetena aastal 2011 (maksumus 3 000 000 EEK).

- Meede 1.6. Riigiabi süsteemi arendamine

Meede hõlmab järgmisi tegevusi:

- riigiabi andmise seire ja valitsusele iga-aastase ülevaate koostamine aasta jooksul antud riigiabi kohta. Vahetu tulemus: ülevaade on koostatud, Valitsusel on ülevaade riigis antud riigiabi mahust ja eesmärkidest;
- riigiabi andjate teadlikkuse tõstmine läbi nõustamise ning käsiraamatu ajakohastamise. Vahetud tulemused: reeglitekohaselt täidetud riigiabi andmise loataotlused riigiabi andjate poolt; Euroopa Komisjoni poolt tagasilükatud riigiabi andmise loa taotluste arv on minimaalne, käsiraamat täiendatud, käsiraamatus kajastuvad EL riigiabi reeglite muudatused.

- osalemine EL riigiabi poliitika kujundamisel: Euroopa Komisjoni uute riigiabi regulatsioonide jm algatuste kohta Eesti positsioonide koondamine ja esitamine Euroopa Komisjonile, Euroopa Komisjoni töögruppides osalemine. Vahetu tulemus: Eesti huvide kaitstus Euroopa Komisjoni regulatsioonides ja algatustes.

Uued algatused:

- riigiabi ja vähese tähtsusega abi registri loomine ja rakendamine. Vahetu tulemus: toimiv register (2009, maksumus kokku 2008-2011 on 2 700 000 EEK; sellest 2008 .a. 1 800 000 EEK; 2009.a. 300 000 EEK; 2010.a. 300 000 EEK; 2011.a. 300 000 EEK);
- uuring riigiabi andjate teadlikkusest riigiabi reeglite kohta (2008 ja 2011. a maksumus ca 300 000 EEK); 2009. aastal uuring riigiabi andmise efektiivsusest (1 000 000 EEK). Vahetu tulemus: Uuring riigiabi andjate teadlikkusest riigiabi reeglite kohta läbi viidud 2008 ja 2011 .a. ning tulemused tutvustatud;
- riigiabi andjate koolitamine. Vahetu tulemus: 2008-2011 läbi viidud koolitused (kokku 2008-2011 on maksumus 30 000 EEK, sellest 2008.a. 15 000 EEK ja 2010.a. 15 000 EEK)..

TEGEVUSVALDKOND: EELARVEPOLIITIKA JA RIIGI FINANTSJUHTIMINE

Tegevusvaldkond hõlmab endas nii riigi eelarvepoliitika kujundamist kui ka elluviimist. Tegevusvaldkonda tuleks käsitleda riigi finantsjuhtimise raamistikuna, sest finantsjuhtimine moodustab ühtse terviku tegevustest, mis klassikalises käsitluses moodustavad eelarvepoliitika kujundamise ja elluviimise.

Finantsjuhtimise süsteem toimib tulemuslikult, kui kõik ühe tsükli jooksul sooritatavad tegevused (majandus- ja fiskaalpoliitilise raamistiku kujundamine, strateegiline ja riigieelarve planeerimine, arvestus ja aruandlus ning kontroll) on omavahel loogiliselt kooskõlas, toimivad ja teineteist toetavad. See tagab, et Eesti riigi kasutuses olevaid ressursse planeeritakse, kasutatakse, kontrollitakse ja analüüsitakse tervikuna. Seega hõlmab eelarvepoliitika tegevusvaldkond kõiki finantsjuhtimise tsükli erinevate osade tegevusi.

Tegevusvaldkond hõlmab lisaks Eesti keskvalitsuse tasandi finantsjuhtimisega seotud tegevustele ka kohalike omavalitsuste finantsraamistiku ja EL eelarve kujundamist, kuna need mõjutavad Eesti riigi finantspositsiooni terviklikult.

Peamised seosed ja koostööpartnerid

Eelarvepoliitikal on tihe seos ja oluline vastasmõju makromajanduspoliitika, maksupoliitika ja halduspoliitika valdkondadega. Koostööseosed selles vallas on muutumas olulisemaks, sest riigi finantsjuhtimise süsteemi üks tänaseid nõrkusi on asjaolu, et riigi ressursside planeerimine hõlmab ainult rahaliste vahendite planeerimist.

Tegevusvaldkonna strateegilised alusdokumendid:

- Eesti majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007;
- konvergentsiprogramm;
- Säästev Eesti 21;
- EL eelarve finantsperspektiiv ja strateegilised suunised 2007-2013;
- Eesti riiklik arengukava EL struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2004-2006 ja selle programmitäiend;
- riiklik struktuurivahendite kasutamise strateegia 2007-2013 (väljatöötamisel, hetkel eelnõu kujul);
- IMF (*International Monetary Fund*) *Code of Good Practices on Fiscal Transparency*;
- OECD *Best Practices for Budget Transparency*;
- Rahvusvahelised raamatupidamisstandardid (IFRS).

Hetkeolukorra analüüs

Saavutused

- Kõik riigi tulud, kulud ja finantseerimistehingud, sh välisvahendid on riigieelarve koosseisus (nii planeerimine kui aruandlus on ühtne ja terviklik).
- Riigieelarveliste vahendite planeerimise protsess on toimiv ja selle korraldus, sh strateegilise planeerimise korraldus reguleeritud, rakendunud on iga-aastase eelarvestrateegia koostamine 1+3 põhimõttel.
- Riigiraamatupidamise süsteem on loodud ja arvestus toimub vastavalt rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele (IFRS ehk *International Financial Reporting Standards* ja IPSAS ehk *International Public Sector Accounting Standards*).

- Planeerimisjärgus on rahvusvaheliste standardite (GFS, ESA ning OECD ja IMF fiskaalse läbipaistvuse hea tava koodeksid) rakendamine. Tänapäevane täitmine on rahuldaval tasemel.
- Keskvalitsuse rahavoogude juhtimine on tsentraalne läbi elektroonse e-riigikassa süsteemi.
- E-riigikassa kui arveldussüsteem toimib.
- Siseauditi korraldus toimib ja paika on pandud sisekontrolli põhimõtted (EN määrused), kehtib riigi majandusaasta koondaruande auditeerimise nõue.
- Välisvahendite osas toimub vahendite kasutamise sihipärasuse süsteemne kontroll, toimib seire- ja hindamissüsteem.
- Finantsjuhtimise valdkond on olulises osas seadusandlusega kaetud.

Probleemid

- Riigi ressursside planeerimine ei lähtu piisavalt tulemuslikkusele orienteeritud terviklikust strateegilisest planeerimisest. Seniseid tulemusi arvestatakse vähe; eesmärgid ja tulemuste saavutamine ei ole mõõdetav, erinevad arengukavad on omavahel nõrgalt seostatud ja koordineeritud.
- Eelarvepoliitiliste otsuste langetamine ei põhine alati piisaval analüüsil: seiret ja hindamisi (nii *ex-ante* kui *ex-post*) teostatakse vähe, välja töötamata ja juurutamata on kulude mõjuanalüüsi ja hindamise (ühtsed) meetodikad.
- Eelarvestamine keskendub liigselt eelolevale eelarveaastale, kesk-pikka või pikaajalist planeerimist on vaja edasi arendada.
- Riigi ressursside planeerimine on keskendunud ainult finantsvaradele: sh ei võeta planeerimisel arvesse muutusi kõikides vara liikides (nt kinnisvara), erinevate finantsinvesteeringute otstarbekust ei analüüsita (nt eksisteerib 28 mld osalusi ilma sihtasutusteta).
- EL algatustega kaasnevate riigieelarveliste mõjude hindamine pole piisavalt süsteemne ja toimiv.
- Puudub juhtimisarvestus.
- Tulude laekumiste ja kulude väljamaksete jooksev juhtimine ei ole piisav (nt varade maksimaalse ära kasutamise nimel - kui tegevusi ei teostata ajal mil neid planeeriti, siis teatud tegevused lähevad kallimaks maksma).
- Tegevuspõhisel aruandlusel puudub praktiline väärtus – tegevuskava täitmise aruandes esitatud info püstitatud eesmärkide täitmise ja meetmete maksumuse kohta ei ole seostatav planeerituga, selle info kvaliteet on nõrk ja selle õigsust ei ole võimalik kontrollida.
- Raamatupidamiskohustuslaste poolt laekub vigaseid ja hilinevad aruandeid.
- Kassapõhiselt pole võimalik kõigi tulude klassifitseerimine ilma halduskoormust tõstmata.
- Puudub valitsussektori kui terviku rahavoo juhtimine, samuti on valitsussektori aruandluse koondinfo kvaliteet ja riiklik kontroll riigiväliste, kuid valitsussektorisse kuuluvate institutsioonide üle nõrk.
- Valitsussektori väliste institutsioonide kaudu tegevuste elluviimine ei ole alati ratsionaalne.
- Erinevalt Euroopa Liidu vahendite kasutamise kontrollimisest on riigi rahaliste vahendite jooksev- ja järelkontroll puudulik.
- Riigiasutuste sisekontrollisüsteemide üles ehitus pole alati piisav asutuse tõhusaks toimimiseks.

- Avaliku sektori audiitorite pädevus vajab tõstmist ning nende töö järelvalvemehhanismi.
- Puuduvad toimivad sanktsioonid riigieelarveliste ja välisvahendite ebasihipärase kasutamise puhuks (karistamatuse tunne soosib rahaga hooletut ringikäimist).
- Auditeerimise osas on ebaselge pädevuse jaotus valitsuse siseaudit ja Riigikontrolli vahel.
- Riigi finantsjuhtimisega seotud haldussuutlikkus on nõrk, koostöö erinevate institutsioonide vahel on vähene.
- Seadusandluses on puudujääke, sh EL õigusaktidega vastavuse, mitmeti tõlgendamise võimaluste, erinevate aktide omavahelise vastavuse ning sisekontrolli temaatika kaetuse osas.
- Riigi finantsjuhtimise süsteem on ressursimahukas ja paljud tegevused on dubleeritud; puudub analüüs finantsjuhtimise kulukusest ning vastav efektiivsuse juhtimine.

Ohud

- Fikseeritud kulude osakaalu riigieelarve kogumalus on kasvav, poliitikaid muudetakse sageli ja järjepidevus väheneb (sh eelarvepoliitika osas), toetus finantsjuhtimise arendamisele on vähene.
- Rahvusvaheliste organisatsioonide liikmelisusest tulenevad valikud või otsused (sh euro ülevõtmisega seoses, EL õigusaktid, jms) on ebasobivad.
- Vastutajate motivatsioon vastutust võtta ja finantsjuhtimise arendamisele tähelepanu pöörata on madal, puuduvad ühtsed väärtused ja arusaamad.

Võimalused

- Riigi väiksusest tulenevalt on muutusi suhteliselt lihtne ellu viia.
- Parimate praktikate olemasolu ja meetodikate areng maailmas ning vastava informatsiooni kättesaadavuse suurenemine, sh otsekontaktide võrgustiku kaudu.
- Jätkuv IT-areng: võimalused finantsjuhtimise arendamiseks, optimeerimiseks ja lihtsustamiseks.
- Eesti avaliku sektori personali- ja palgapoliitika paindlikkus kui oluline eeltingimus kompetentsete inimeste värbamiseks ja hoidmiseks, aga ka tulemuspõhise juhtimise (sh eelarvestamise) juurutamiseks

Strateegilised eesmärgid 2008-2011

Eesmärk 1: Tulemustele suunatud riigieelarve

Eesmärgiks on muuta riigi ressursside planeerimist ja kasutamist tulemuslikumaks ja läbipaistvamaks

Indikaatorid ja sihttasemed

- Eelarve koostamise ja kasutamise ning eelarve dokumentatsiooni vastavus IMF fiskaalse läbipaistvuse koodeksi ja OECD eelarve läbipaistvuse hea tava nõuetele.

Indikaator on esitatud jah/ei valikuna. Vastus on positiivne, kui vastavalt IMF hinnangule (ROSC – *Report on the Observance of Standards and Codes*) olulisi puudujääke ei ole. Tänaasel tasemel on hinnang: üldjoontes vastav. Sihttase on oluliste märkuste puudumine aastal 2011 tellitavas IMF hinnangus.

- Eelarve koostamise protsessi ning eelarve dokumentatsiooni vastavus siseriiklike sihtgruppide (ministeeriumid, Riigikogu, Riigikontroll) vajadustele. Tegemist on kvalitatiivse (üldise ja mõjupõhise) indikaatoriga, mille osas numbrilisi näitajaid või kriteeriume ei anta. Indikaatori olemasolev tase ei ole teada. Hindamise metoodika koostamine ja algne algataseme selgitamiseks vajalik uuring viiakse läbi 2007. aastal.

- Eelarvestamise raamistiku tugi tulemuslikule vahendite kasutamisele. Indikaator on esitatud jah/ei valikuna. Vastus on positiivne kui kogu eelarvestamise ahelas lähtutakse tegevuste tulemustest, nii vahendite kavandamisel, eraldamisel kui kasutamise jälgimisel ja hindamisel. Indikaatori olemasolev tase on negatiivne. Sihttase on eelarvestamise tulemuspõhistamine hiljemalt 2010. aastaks. Eelarvepoliitika ja finantsjuhtimise tegevusvaldkonna indikaatoreid mõõdetakse üks kord aastas Riigieelarve-, Riigikassa ja Finantskontrolli osakondade poolt läbiviidava ühisuuringuga, mis koondab kokku saadaoleva statistika ja hinnangute (näit IMF, OECD, Riigikontroll jm) andmed.

Meetmed

- Meede 1.1. Ressursside planeerimis- ja kasutussüsteemi arendamine. Meede hõlmab järgmisi tegevusi:
 - riigi eelarvestrateegia ja riigieelarve eelnõude koostamine. Vahetu tulemus: riigi eelarvestrateegia ja iga-aastane riigieelarve on vastu võetud vastavalt riigieelarve seaduses sätestatud tähtaegadele ning iga-aastases eelarvestamise töökavas sätestatud sisunõuetele;
 - riigi finantsjuhtimisega seotud administratsiooni nõustamine ja koolitamine (sh tulemus- ja tekkepõhisele eelarvele üleminekuks vajalikud ettevalmistused) Vahetu tulemus: iga-aastases koolitusplaanis ette nähtud koolitused on läbi viidud vastavalt plaanile;
 - kohalike omavalitsuste finantsarvestuse tugevdamine. Vahetu tulemus: kohalike omavalitsuste finantsjuhtimise seaduse rakendamine hiljemalt aastast 2009, tekkepõhine eelarvekorraldus hiljemalt aastaks 2010;
 - Eesti huvide kaitsmine EL finantsperspektiivi ja eelarve kujundamisel. Vahetu tulemus: Eesti seisukohad EL poliitikate osas on fikseeritud ja vastavad positsioonipaberid väljatöötatud.

Uued algatused:

- tulemuspõhise eelarvestamise süsteemi väljatöötamine ja juurutamine riigi tasandil. Vahetu tulemus: eelarve on koostatud tulemuspõhiselt hiljemalt aastaks 2010 (maksumus 2008 -2011 kokku 1 716 700 EEK);
- tekkepõhisele riigieelarvele üleminek. Vahetu tulemus: tekkepõhine eelarve aastaks 2010 (maksumus 2008- 2011 kokku 1 716 700 EEK).
- Meede 1.2. Riigieelarveliste vahendite (sh välisvahendite) efektiivse kasutamise tagamine.

- Meede hõlmab järgmisi tegevusi:
- riigieelarveliste vahendite kasutamiseks vajalike toimingute läbiviimine (sh tegevused, mis seotud liigendusega, VV reserviga, jms). Vahetu tulemus: toimingud on jooksvalt teostatud;
 - EL toetuste ja välisvahendite kasutamise koordineerimine. Vahetu tulemus: Struktuurivahendite 2007-2013 perioodiks planeeritud koordineerimismehhanismid (õigusaktid, töörühmad, aruanded, seirekomisjonid, infosüsteem jne) on paigas ja toimivad, 31.12.2008 on RAK vahenditest välja makstud 95%; RAK sulgemiseks vajalikud dokumendid esitatud hiljemalt 31.12.2009; Struktuurivahendite 2007-2013

rakenduskavade vahenditest on 2010. aasta lõpuks välja makstud vähemalt 30%, Norra ja EMP finantsmehhanismi vahenditest on kasutatud vähemalt 95%, Šveitsi finantsmehhanismi toetuskeemid on avanenud hiljemalt 2008 aastaks;

- riigieelarveliste vahendite (sh EL ja välisvahendite) rakendamise administratsiooni pidev nõustamine ja koolitamine (sh tulemus- ja tekkepõhisele eelarvele üleminekuks vajalikud ettevalmistused). Vahetu tulemus: igaaastases koolitusplaanis ette nähtud koolitused on läbi viidud vastavalt plaanile;
- EL omavahendite administreerimissüsteemi toimimise tagamine. Vahetu tulemus: tõrgete ja rikkumiste puudumine.

Uus algatus:

- Riigieelarveliste vahendite kasutamise seire ja hindamise korraldamine. Vahetu tulemus: tegevuskavade seirearuanded Euroopa Komisjonile igaaastastelt esitatud; NSRF seirearuanne on Euroopa Komisjonile esitatud aastal 2010; RES seirearuanded koostatud igaaastastelt (maksumus 2008-2011 kokku 1 716 600 EEK)

Eesmärk 2: Kliendisõbralik arveldussüsteem ja igapäevane likviidsus

Eesmärgiks on kliendikeskne eelarvetulude kogumise ja kasutamise keskkond, mis areneb kooskõlas finantsturgudega ning mille likviidsuse tagab rahavoogude professionaalne juhtimine ja reservide tootlik paigutamine.

Indikaatorid ja sihttasemed

- Riigi maksete õigeaegne sooritamine

Indikaator on esitatud jah/ei valikuna ja sõltub arveldussüsteemi töökindlusest ja rahavoogude juhtimise täpsusest. Vastus on positiivne, kui 97,5 % kõikidest Riigikassa maksetest teostatakse õigeaegselt. Indikaatori olemasolev tase ei ole teada. Sihttase perioodile 2008 – 2011 on positiivne vastus.

- Finantsreservide investeerimisel tagatakse riigi reservidele strategiaperioodiga samaks ajahorisondiks vähemalt eurosooni inflatsiooni ületav tootlus

Indikaator on esitatud jah/ei valikuna. Tänapäevase investeerimisstrateegia kohaselt investeeritakse eurodes ja investeerimisstrateegia ületab eurosooni inflatsiooni: 2006. aasta eurosooni inflatsioon oli 1,7% ning stabiliseerimisreservi tootlus oli 2,10% ja kassareservi oma 2,62%. Sihttase: reservide tootlus ületab perioodil 2008-2011 vähemalt eurosooni inflatsiooni.

Meetmed

- Meede 2.1. Riigi arvelduste korraldamine ja rahavoogude juhtimine.

Meede hõlmab järgmisi tegevusi:

- 98% ajast (E-R 7.00-23.00; L 8.00-20.00) käideldava arveldussüsteemi tagamine. Vahetu tulemus: toimiv arveldussüsteem;
- kriisiharjutuste läbiviimine. Vahetu tulemus: kriisiharjutused läbi viidud vähemalt 1 kord aastas ja protseduurid vastavalt uuendatud;
- tekkivate turustandardite jooksev juurutamine (sama väärtuspäeva maksed, pangalink, riigiasutustele *custody*, kasutajate tuvastamise turvalisemad lahendused, pea- ja alamkasutajate õiguste lahusus jne). Vahetu tulemus: arenev ja ajaga kaasaskäiv arveldussüsteem;
- arveldussüsteemide valmisoleku tagamine eurole üle minekuks ning tekke- ja tegevuspõhise eelarve kasutusele võtmiseks. Vahetu tulemus:

arveldussüsteem on tekke- ja tegevuspõhiseks eelarve kasutuselevõtuks valmis aastal 2010 ja eurole üleminekuks aastal 2011 .

Eesmärk 3: Kvaliteetne finantsaruandlus

Eesmärgiks on riigi raamatupidamisarvestuse ja finantsaruandluse vastavuse tagamine rahvusvaheliste standardite, heade tavade ja tarbijate vajadustega

Indikaatorid ja sihttasemed

- Riigikontrolli poolt antud oluliste märkusteta hinnang riigi aastaaruannetele. Indikaator on esitatud jah/ei valikuna. Vastus on positiivne, kui Riigikontrolli auditiaruande riigi majandusaasta koondaruande kohta ei sisalda olulisi märkusi informatsiooni esitlusviisi ja tõepärasuse kohta. Tänapäeval tasemel on vastus indikaator-küsimusele negatiivne. Sihttase on jõuda hiljemalt 2010. aastal (aruanne 2009. aasta kohta) positiivse tulemuseni, sh riigi raamatupidamise aastaaruande osas 2008. aastal.

Meetmed

- Meede 3.1. Riigi raamatupidamise ja finantsaruandluse korraldamine. Meede hõlmab järgmisi tegevusi:
 - raamatupidamise ja aruandluse igapäevane korraldamine. Vahetu tulemus: alates 2008 a. koostatakse valitsussektori konsolideeritud raamatupidamisaruanded igakuiselt ja avaliku sektori aruanded kvartaalselt;
 - riigi konsolideerimisgrupi raamatupidamise ja aruandluse põhimõtete muutmine tekke- ja tulemuspõhisele eelarvestamisele üleminekul. Vahetu tulemus: aruandluspõhimõtted muudetud koos tekke- ja tegevuspõhisele eelarvele üleminekul, kaob erinevus eelarve täitmise ja raamatupidamisaruannete vahel;
 - koostöö tarkvaraarendajate ja ministeeriumidega parimate tehnoloogiliste lahenduste leidmiseks erinevatele raamatupidamiskohustuslastele. Vahetu tulemus: toimivad ja arenevad infosüsteemid riigi finantsarvestuses.

Eesmärk 4: Riigi finantshuvide kaitse

Eesmärgiks on kontrollitegevuse kaudu kindlustunde andmine Eesti ja Euroopa Liidu eelarvevahendite sihipärase kasutamise osas.

Indikaatorid ja sihttasemed

- Abikõlbmatute kulude finantseerimiseks läinud Euroopa Liidu kaasfinantseeritud toetuse vahenditest (otsetoetuseid antud RM eesmärk ei arvesta) saadakse rikkujatelt tagasi vähemalt 95%. Indikaator on kvantitatiivne. 2004. aastal auditi lõpparuannetes ja normide rikkumise aruannetes näidatud abikõlbmatutest kuludest summas 106,6 miljonit krooni on saadud 2006. aasta lõpuks tagasi, tasaarveldatud, jäetud välja maksmata või muul moel korrigeeritud 105,6 miljonit krooni ehk 99%. Soovitav sihttase on tagasisaadud vahendite osakaalu hoidmine vähemalt 95% tasemel tuvastatud abikõlbmatutest kuludest. Võrdluseks – 2006. aasta lõpuks oli rikkujatelt tagasi saadud 60% 2005. aastal tuvastatud abikõlbmatute kulude finantseerimiseks läinud vahenditest ning 15% 2006. aasta vahenditest.
- Euroopa Komisjoni ja Euroopa Kontrollikoja auditid ei leia juhtimis- ja kontrollsüsteemides olulisi probleeme; 95% avastatud abikõlbmatutest kuludest, mis on finantseeritud Euroopa Liidu vahenditest, leitakse auditeeriva asutuse või siseaudiitorite läbi viidud kuludokumentide auditite käigus

Indikaator on kvantitatiivne. Aastatel 2005 ei leidnud Euroopa Komisjon olulisi vigu juhtimis- ja kontrollisüsteemides, mida auditeeriva asutus ning rakendusasutused ja -üksused ise ei tuvastanud. Aastatel 2005 tunnistati auditi lõpparuannetes ja normide rikkumise aruannetes abikõlbmatuteks kulusid kokku 9 486 213 krooni ulatuses, millest 1 173 250 krooni (12,3%) leiti Euroopa Komisjoni ja Riigikontrolli auditite käigus. Soovitatav sihttase on väliste auditite käigus avastatud abikõlbmatute kulude osakaal mitte rohkem kui 5% aastast 2009.

- Ministeeriumide siseauditi juhid on sertifitseeritud 2010. aasta lõpuks

Indikaator on esitatud jah/ei valikuna. Vastus on positiivne, kui kõikide ministeeriumide siseauditi juhid on sertifitseeritud. Tänaasel tasemel on vastus indikaator-küsimusele negatiivne. Sihttase on jõuda hiljemalt 2010. aasta lõpuks positiivse tulemuseni.

Meetmed

- Meede 4.1. Riigieelarve vahendite eel- ja järelkontrolli meetmete rakendamine.

Meede hõlmab järgmisi tegevusi:

- riskianalüüsil põhineva siseauditi konsolideeritud tööplaani koostamine ja täitmine. Vahetu tulemus: kõik tööplaanis ette nähtud auditid läbi viidud;
- auditi prioriteetide määramine ning audititest tulenevate puuduste kõrvaldamiseks soovitude andmine ja nende täitmise jälgimine Vabariigi Valitsuse tasandil. Vahetu tulemus: auditite tulemusel antud soovitude rakendumine;
- Euroopa Liidu maksete osakonna kontrollide (sh kohapealsete kontrollide) teostamine vastavalt kokkulepitud tingimustele ja riskianalüüsile. Vahetu tulemus: kulud Euroopa Komisjonile ja välisabi andjale sertifitseeritud ning toetussummad laekunud;
- välisvahendite rakendamisega seotud administratsiooni nõustamine sertifitseeriva asutuse ja auditeeriva asutuse pädevusse kuuluvates küsimustes. Vahetu tulemus: järjepidev ja vajadustele vastav nõustamine.

Uued algatused:

- riigiraamatupidamiskohustuslaste 2007. majandusaasta aruande tegevusaruande ja tehingute seaduslikkuse auditeerimine siseaudiitorite poolt. Vahetu tulemus: auditid läbi viidud (alates 2007. aasta aruandest);
- rikkumistest tulenevate tagasimaksete süsteemi rakendamine kõikidele riigieelarvelistele vahenditele. Vahetu tulemus: tagasimaksete süsteemi rakendumine.

TUGITEENUSED JA ORGANISATSIOONI ARENDAmine

Tugiteenuste valdkond hõlmab endas tegevusi, mis on suunatud eelkõige organisatsiooni kui terviku (sh tema maine ja imago) alalhoidmisele ja arendamisele ning põhitegevuste toetamisele ja teenindamisele. Tavapäraselt kuuluvad siia organisatsiooni üld-, finants- ja personalijuhtimine, IT tugi, asjaajamine, töökeskkonna kujundamine, sise- ja välissuunaline kommunikatsioon (ka mainekujundus), siseaudit jms tegevused, mille kliendiks on eeskätt organisatsioon ise. Rahandusministeeriumis on antud valdkonna eest vastutavateks struktuuriüksusteks finants-, personali-, infotehnoloogia, juriidiline, haldus-, kommunikatsiooni- ja siseauditi osakonnad, aga ka juhtkond (minister, kantsler, asekanclerid, nõunikud), kes vastutab organisatsiooni üldjuhtimise, eestvedamise ja strateegia kujundamise eest.

Peamised seosed ja koostööpartnerid

Tulenevalt tegevuste iseloomust on peamisteks partneriteks ministeeriumi põhitegevusvaldkondadega haaratud struktuuriüksused. Oluline on ka töö tugiteenuste koordineerimisel ja ühtlustamisel valitsemisala siseselt (asutuste vastavate valdkondade juhid). Samuti on olulised suhted vastava valdkonna allhankijatega (IT ettevõtted, olme, hoonete korrashoid jm) ja osalemine ministeeriumide vastavate valdkonnajuhtide vahelistes (mitteformaalsetes) koostöövõrgustikes.

Tegevusvaldkonna strateegilised alusdokumendid on teenuste iseloomust johtuvalt samuti eelkõige majasisesed:

- ministeeriumi põhimäärus ja strateegilised arengukavad;
- Riigi raamatupidamise üldeeskiri ja ministeeriumi siseeskiri;
- asjaajamiskord, arvuti kasutamise eeskiri jm vastavaid tegevusi reguleerivad sisesed normdokumendid.

Hetkeolukorra analüüs

Saavutused

- Rahandusministeerium on stabiilselt toimiv organisatsioon, kellel on tööjõuturul hea maine.
- Organisatsioonis töötab professionaalne ja võimekas meeskond.
- Väliskommunikatsioon on heal tasemel, näit. RES tutvustamine avalikkusele RRR – riigi raha raamatu – ja muude kommunikatsioonitegevuste kaudu.
- Arendatakse kvaliteedijuhtimist (sh kvaliteedi töörühma tegemised, alustatud on kvaliteedisüsteemi kirjeldamisega) ja rakendumas on regulaarne CAF enesehindamine.
- Strateegilise planeerimine areneb, sh on uuenenud arengukava koostamine, kogu organisatsiooni kaasates on sõnastatud missiooni, visiooni, väärtuste deklaratsioonid.
- Olemas on iseseisev IT arendusvõimekus, mis toob kaasa väiksema sõltuvuse organisatsioonivälistest teguritest (näit. allhankijad), eksisteerib IT majasisene teenindustelefon ja *helpdesk*, millega tehniliste probleemide lahendamine ja neile reageerimine on kiirenenud.

Probleemid

- Personali voolavus on kõrge ja personalipoliitikas on vajakajäämisi. Personalijuhtimise põhiprotsessid ja neid kirjeldavad protseduurid on kinnitamata ja aegunud, puuduvad inimeste juhtimisel ja arendamise dokumenteeritud põhimõtted. See mõjutab juhtimiskvaliteeti.
- Info liikumine ja osakondade vaheline koostöö ning osakondade identiteetid on tugevamad kui kogu rahandusministeeriumi hõlmav identiteet.
- Füüsiline töökeskkond on aegunud.
- Töölasele tuleb tihti ette 'tulekahjude kustutamist', suutmatust tähtaegadest järjepidevalt kinni pidada, protsesside ebaselgust ja aeglust.
- Infotehnoloogiliste arendussoovide planeerimishorisont on lühike.

Ohud

- Väliskeskkonnast tekib pidevalt uusi probleeme/ülesandeid.
- Kulude kasvavad (tööjõud, olme, IT) ja ületavad eelarve võimalusi.
- Puudu on kvalifitseeritud spetsialistidest tööjõuturul.
- Partnerid on ebakindlad (näit. hangete tegemisel).
- Järjepidevus võib katkeda – alustatuga ei minda lõpuni (näit. organisatsiooni arendamise ja kvaliteedialaste algatustega).

Võimalused

- Koostöö suurendamine ja parandamine teiste ministeeriumide, partnerite ja osakondadega, majasisese infoliikumise ja sisekliima parendamine.
- Organisatsiooni põhiprotsesside kinnitamine ja kaardistamine, kvaliteedijuhtimise mudelite (näit. CAF) laialdasem rakendamine, üleminek protsessipõhisele juhtimisele.
- Parimate praktikate olemasolu ja meetodikate areng maailmas ning nende kättesaadavuse suurenemine.
- Iseenda kogemuse ja parimate praktikate levitamine (ministeerium kui suunanäitaja ja eestvedaja avaliku halduse kujundamisel).
- Füüsilise töökeskkonna parendamine, töötervishoiuga tegelemine, selleks töötingimuste kaasajastamine.
- Infotehnoloogilised uuendused organisatsiooni töö kvaliteetsemaks ja kiiremaks muutmisel.
- Tasakaalu leidmine teenuste sisseostmise ja ise tegemise vahel, arvestades kulude efektiivsust ja professionaalsete oskuste olemasolu.
- Rahandusministeeriumi reputatsiooni parendamine arvamusiidrina majandus- ja finantsalastel teemadel
- Ettenägelikkus, parimad praktikad, juhtide eestvedamisoskuste arendamine.

Riskianalüüsi kokkuvõte

2006 sügisel ministeeriumis siseauditi osakonna eestvedamisel läbi viidud riskianalüüsi tulemused ühtivad laias laastus siinse olukorra analüüsiga. Ühelt poolt hinnati kõige kõrgemaks riske, mis on seotud (haldus)suutlikkusega väliskeskkonnas tekkivate uute probleemide ja ülesannete lahendamisel (näit. võimekus aegsasti reageerida direktiividele või teabenõuetele, vajalike õigusaktide viibimine jms). Need on ohud, mis viivad organisatsiooni kohanemisevõime vähenemisele muutavas keskkonnas. Teisalt on olulisemad riskid seotud ka personaliga (voolavus, võtmeisikute lahkumine ja sellega

seonduv teadmiste kadu, ühtse personalipoliitika ebaselgus jms). Need on ohud, mis võivad viia raskusteni organisatsiooni sisemise terviklikkuse ja tegutsemisvõime alalhoidmisel.

Strateegilised eesmärgid 2008-2011

Eesmärk: Toimiv ja arenev organisatsioon

Eesmärgiks on tagada Rahandusministeeriumi põhieesmärkide täitmiseks vajaliku organisatsiooni ja infrastruktuuri toimimine ning areng võimalikult mõjusal, tõhusal ja säästlikul moel.

Indikaatorid ja sihttasemed

- Töötajate rahulolu ja motiveeritus.

Indikaator on kvantitatiivne ja seda mõõdetakse läbi töötajate rahulolu indeksi üks kord aastas. Algtasemena oli 2005. aasta küsitluse andmetel ministeeriumi töötajate rahulolu hinne 3,6. Soovitav sihttase on rahulolu indeksi väärtus 3,7 aastal 2008, 3,9 aastal 2009 ja 4,0 aastatel 2010 kuni 2011.

- Hinnang Rahandusministeeriumi mainele.

Indikaator on esitatud jah/ei valikuna. Vastus on positiivne, kui ministeeriumis on läbi viidud iga-aastane kommunikatsiooniaudit, selle tulemused on omavahel võrreldavad ja näitavad ministeeriumi mainele antud üldhinnangu paranemist. Esimene kommunikatsiooniaudit ministeeriumis on plaanis läbi viia 2007. aasta teisel poolaastal. Audit hõlmab nii kvalitatiivset kui ka kvantitatiivset osa ning keskendub kolmele sihtrühmale: avalikkus, partnerid ja ajakirjanikud. Pärast esimese auditi läbiviimist on perioodiks 2008-2011 võimalik fikseerida konkreetset sihttasemed. Täna sel tasemel on vastus indikaator-küsimusele negatiivne – kommunikatsiooniauditite süsteem on kavas rakendada alates 2007ndast aastast. Sihttase on jõuda positiivse tulemuseni aastatel 2008 – 2011.

- Kvaliteedijuhtimissüsteemi rakendumine

Indikaator on esitatud jah/ei valikuna. Vastus on positiivne, kui ministeeriumi kõik põhiprotsessid on kaetud töökordadega, neid rakendatakse ja tulemusi mõõdetakse. Täna sel tasemel on vastus indikaator-küsimusele negatiivne. Eesmärk on positiivne vastus aastal 2010.

- Audiitori poolt oluliste märkusteta kinnitatud Rahandusministeeriumi majandusaasta aruanne.

Indikaator on esitatud jah/ei valikuna. Vastus on positiivne, kui audiitori otsus majandusaasta aruande kohta ei sisalda olulisi märkusi. Audiitori järeldusotsus 2005. majandusaasta aruande kohta märkusi ei sisaldanud, seega on täna sel tasemel vastus indikaator-küsimusele positiivne. Eesmärk on säilitada samasugune olukord aastatel 2008 – 2011.

Meetmed

- Meede 1.1. Ministeeriumi juhtimiskvaliteedi ja strateegilise juhtimise arendamine
Meede hõlmab järgmisi tegevusi:
 - ministeeriumi ja valitsemisala üld- ja strateegiline juhtimine. Vahetu tulemus: RM valitsemisalale on seatud selged strateegilised eesmärgid, toimib nendega vastavuses olev organisatsioon (sh struktuur, käsu- ja

aruandlusliinid jms) ja olemas on adekvaatsed ressursid (sh inimesed, raha varad jm) eesmärkide saavutamiseks.

Uued algatused:

- tervikliku võtmenäitajate süsteemi loomine valitsemisalas, mis on seotud asutuse arengu- ja tegevuskavadega (pika- ja lühiajalised näitajad) ning tulemustasustamisega. Vahe tulemus: 2010 aastal toimib organisatsiooni tulemusjuhtimine (võtmenäitajate mõõtmine ja sellega seotud tulemustasude maksimine);
- ettevaatava ja järjepideva planeerimissüsteemi (1+3 aastat, strateegiline arengukava, tegevuskava, tööplaan) loomine ja selle sidumine eelarve ja juhtimisaruandlusega. Vahe tulemus: juhtimisotsuseid toetav planeerimis- ja juhtimisaruandlussüsteem on toimiv aastal 2009;
- kvaliteedijuhtimissüsteemi loomine ja rakendamine, sh võtmeprotsesside kaardistamine ja vastavate töökordade koostamine, kaardistatud võtmeprotsesside ülevaatus ja parendamine, tulemustasude süsteemi sidumine protsessijuhtimissüsteemiga, enesehindamise perioodiline läbiviimine, parendussüsteemi loomine ja rakendamine (enesehindamise tulemuste alusel), rakendamise jälgimine. Vahe tulemus: ministeeriumis on toimiv ja arenev kvaliteedijuhtimissüsteem aastal 2011.

- Meede 1.2. Personalijuhtimine, inimeste kompetentsi ja motivatsiooni arendamine

Meede hõlmab järgmisi tegevusi:

- juhtide järjepidev koolitamine ja arendamine (juhiprogrammid, juhtide reservi ettevalmistamine). Vahe tulemus: juhtide paranenud teadmised ja oskused inimressursi, protsessi-, kvaliteedi- ja tulemusjuhtimise, eesmärkide seadmise jm valdkondades, mis läbi omakorda paraneb töökorraldus, sisemiste protsesside kvaliteet, sisekommunikatsioon, muudatuste juhtimise, tunnustamise ja tagasiside oskused jne, mille tulemusena omakorda tõuseb töötajate rahulolu;
- arenguestluste läbiviimine kõigi ministeeriumi töötajatega kaks korda aastas. Vahe tulemus: kõikidele töötajatele on seatud isiklikud tööeesmärgid, mis omakorda on seotud organisatsiooni eesmärkidega;
- palgakorralduse täiustamine. Vahe tulemus: palgakorraldus on paindlik ja seostatud tööjõuturu liikumistega, ühe seni levinuma lahkumispõhjusega ei tooda enam välja ebaselget palgakorraldust;
- töötajate kompetentsuse tagamine, nende tööeesmärkide saavutamiseks ja isiklikuks arenguks vajalike koolituste ja arendustegevuste pakkumine. Vahe tulemus: iga-aastane koolitusplaan on kvaliteetselt planeeritud ja ellu viidud, rahulolu koolitustegevusega on 2008 a. töötajate rahulolu-uuringus 4,0;
- töötajate järelkasvu ja uute töötajate sisseelamis- ning mentorprogrammi arendamine. Vahe tulemus: uue töötaja sisseelamine organisatsiooni on lihtne ning ta hakkab looma oma tööga väärtust organisatsioonile juba katseaja jooksul.

Uued algatused:

- ühtse organisatsiooni väärtustest lähtuva personalipoliitika sõnastamine inimeste juhtimise võtmevaldkondades nagu värbamine ja valik, tasustamine, koolitamine ja arendamine ning juhtimine. Vahe tulemus: organisatsiooni eri osad toimivad tulemuslikumalt ühtsete juhtimispõhimõtete kohaselt;

- ametikohapõhine palgasüsteem tööperede ja palgavahemikega. Vahetu tulemus ametikohapõhine palgasüsteem rakendatud aastal 2008.

- Meede 1.3. Kommunikatsioon

Meede hõlmab järgmisi tegevusi:

- väliskommunikatsioon ja suhtlus meediaga, sh kommunikatsioonistrateegia koostamine ja rakendamine, teavituskampaaniad ministriumile olulistel teemadel, ministriumi visuaalse identiteedi kujundamine ja hoidmine, partnerite ja ühiskonna kaasamine ministriumi tegemistesse. Rahandusministriumu uue kodulehekülje käivitamine. Vahetud tulemused: ministriumu tegevus ja eesmärgid on meedias laialdaselt ja objektiivselt kajastatud; kõik rahandusministriumu pressiteated leiavad kogu perioodi vältel kajastamist veebikanalites, 75% trükimeedias, raadios ja/või televisioonis; ministriumu kuvand on lihtsalt ära tuntav, organisatsiooni kultuuri ja eesmärkide saavutamist toetav; konstruktiivsed koostöösuhted ministriumu püsipartneritega, koostööst tekkiv positiivne sünergia aitab kaasa ministriumu eesmärkide saavutamisele.;
- sisekommunikatsioon, sh sisekommunikatsiooni strateegia väljatöötamine, ministriumu strateegia ja väärtuste teadvustamine töötajatele, ministriumisisesse infoliikumise ja ürituste korraldamine, töötajate vastavate ootuste kaardistamine ning rahuldamine. Uue intraneti käivitamine ja arendamine. Vahetu tulemus: töötajad teavad ja juhitud ministriumu ühtsetest väärtustest, sisene infoliikumine on kiire ja otstarbekalt korraldatud, töötajate keskmine rahulolu infoliikumisega on 3.85 (viiepallisüsteemis), ministriumu oma inimestele suunatud üritustel osaleb 75% töötajatest.

Uued algatused:

- kõneisikute võrgustiku loomine ja nende koolitus. Vahetu tulemus kõneisikud valdkondade kaupa määratud ja koolitatud;
- kriisikommunikatsiooni süsteemi loomine. Vahetu tulemus: kriisikommunikatsiooni põhimõtted on väljatöötatud aastaks 2008 ja kriisikommunikatsiooni õppus on ministriumis läbi viidud hiljemalt aastal 2009;
- kaasamise hea tava väljatöötamine. Vahetu tulemus: kaasamise hea tava/töökord välja töötatud 31.detsembriks 2008 ja rakendub 1. jaanuarist 2009;
- uue intraneti sidumine muude infosüsteemidega, sealhulgas elektroonilise dokumendihalduse ja –menetlusega. Vahetu tulemus: integreeritud majasisene infosüsteem toimib alates 1.jaanuarist 2010.

- Meede 1.4. Asjaajamine ja dokumendihalduse korraldamine

Meede hõlmab järgmisi tegevusi:

- dokumendihaldussüsteemi kaasajastamine (sh elektrooniline käitlemine). Vahetu tulemus: ministriumu dokumendihaldussüsteem on toimiv ja vastavuses standardiga “Informatsioon ja dokumentatsioon” EVS-ISO/TR 15489-2:2004, audiitori poolt oluliste märkusteta kinnitatud süsteemi audit aastal 2008.

- Meede 1.5. Juriidiline teenindamine

Meede hõlmab järgmisi tegevusi:

- riigi esindamine kohtu- ja teistes menetlustes Rahandusministeeriumi pädevusvaldkonna ulatuses, kohtuvaidluste ennetamine ja arvu vähendamine, eelistades vaidluste lahendamist kohtueelsete ja –väliste kokkulepete sõlmimise teel. Vahe tulemus: riigi huvid vaidlustes on esindatud ja kaitstud professionaalselt ja edukalt;
- teiste struktuuriüksuste õiguslane nõustamine, ministeeriumi õigusloome kvaliteedi tagamine ja tõstmine. Vahe tulemus: ministeeriumis väljatöötatud eelnõude õiguslik korrektsus – Riigikantselei hinnang on positiivne ja eelnõudele saadud kooskõlastuskirjades ei tehta õigusliku sisuga märkusi;
- riigihangete korralduse ja põhimõtete väljatöötamine ja kehtestamine (sh protsesside kaardistamine) ministeeriumis. Vahe tulemus: 2008 lõpuks on riigihangete läbiviimise protsessid kaardistatud, kehtib ühtne riigihangete läbiviimise kord ja riigihanke dokumentatsiooni ühtsed ja olulises osas eeldatud vormid;
- riikliku õppelaenu süsteemi haldamine ja koordineerimine. Vahe tulemus: toimiv ja ühiskonna ootustele vastav riikliku õppelaenu süsteem, õppelaenu soodustuste andmevahetus seotud osapoolte vahel toimub 2008. aastal X-tee keskkonnas.

- Meede 1.6. Ministeeriumi finantsjuhtimine

Meede hõlmab järgmisi tegevusi:

- ministeeriumi ja valitsemisala eelarvete koostamise, arvelduste ja raamatupidamise korraldamine. Vahe tulemus: 2008. aasta kehtivatele standarditele vastav finantsaruandlus ja raamatupidamine, riigieelarve nõuetele vastav ja ministeeriumi eesmärkide saavutamist toetav finantsplaneerimissüsteem, ministeeriumi majandustehingud on nõuetekohaselt dokumenteeritud ja neid teostatakse riigieelarvega seatud raamides;
- juhtimisarvestuse süsteemi arendamine ja rakendamine. Vahe tulemus: 2008 aastal toimiv juhtimisarvestussüsteem, ministeeriumi juhtkonna varustatus ja rahulolu ministeeriumi eesmärkide saavutamist ja juhtimisotsuseid toetava informatsiooniga.

Uued algatused:

- tekke- ja tegevuspõhise eelarve pilootprojekt. Koostöös Riigieelarve-, Riigikassa ja Infotehnoloogia osakonnaga süsteemi väljatöötamine ja rakendamine, mis võimaldaks kulusid planeerida tekkepõhiselt (sh seostatult tulemiarundega) ja tegevuspõhiselt (sh seostatult valitsemisala arengukavast tulenevate eesmärkide ja meetmetega). Vahe tulemus: tekke- ja tegevuspõhise eelarve planeerimise ja täitmise aruandlussüsteem rakendatud 2010. aastal.

- Meede 1.7. Siseaudit

Meede hõlmab järgmisi tegevusi:

- organisatsiooni riskide analüüs ja plaanipärane oluliste riskivaldkondade auditeerimine. Vahe tulemus: pidevalt toimiv ministeeriumisisene seiresüsteem (alates 2008) – organisatsiooni olulised riskid on kaardistatud, vastuvõetav riskitase määratletud ja meetmed seda ületavate riskide maandamiseks on rakendatud;
- valitsemisala siseaudiitorite võrgustiku koordineerimine ja arendamine. Vahe tulemus: valitsemisala tervikuna hõlmav, oma tegevuses

rahvusvahelistele siseauditi standarditele (IIA) vastav ja arenev siseauditi funktsioon.

- Meede 1.8. Elektroonilise töökeskkonna hooldamine ja arendamine

Meede hõlmab järgmisi tegevusi:

- hooldustegevused, sh serverite töökindluse tagamine, töötajate varustamine tööks vajaliku riist- ja tarkvaraga, hooldusmeeskonna teenused ja arvutiabi funktsiooni laiendamine. Vahetu tulemus: ministeeriumi põhitegevustega seotud töötajate hinnang IT teenustele on vähemalt 80% ulatuses 'hea' ja elektrooniline töökeskkond võimaldab põhitegevusele pandud eesmärkide täitmist, infosüsteemide turvatase vastab kinnitatud standarditele (ISKE), arvutite keskmine vanus ei ületa 2,5 (laua-) ja 3,5 aastat (sülearvutid);
- arendustegevused, sh tehnoloogiliste uuenduste (nii riist- kui tarkvara) juurutamine vastavalt tellija ootustele, kaugtöökeskkonna arendamine (telefoniside, arvutiside), SAPi võimaluste parem kasutamine, põhiliste arendussuundade kaardistamine ja analüüs, arenduskolleegiumi töö. Vahetu tulemus: piisava majasisese arendusressursi olemasolu, elektroonilise töökeskkonna areng vastavuses ministeeriumi eesmärkide ja vajadustega, arendused teostatakse vastavalt ajakavale (2011: 90% tähtaegselt).

Uued algatused:

- valitsemisala IT funktsiooni koordineerimine ja ühtlustamine, sh valitsemisala arendus- ja hooldusfunktsioonide ühendamine ja läbivate IT kompetentsikeskuste moodustamine – sarnaste funktsioonide (arvutiabi, monitooring, hooldustugi) koondamine ühtse juhtimise alla. Vahetu tulemus: ühtne hooldus- ja arendusmeeskond ning kompetentsikeskused töös aastal 2011, võimaldab töötajate sügavamat spetsialiseerumist, ressursside kiiremat ümbersuunamist kriitilistes olukordades ja isikuriski paremat maandamist.

- Meede 1.9. Füüsilise töökeskkonna hooldamine ja arendamine

Meede hõlmab järgmisi tegevusi:

- olemasoleva töökeskkonna ja selle nõuetelevastavuse tagamine, sh füüsilise töökeskkonna haldamine, ministeeriumi valitsemisel oleva riigivara haldamine ja arvestus, riigihangete koordineerimine, häda- ja eriolukorralised ning töötervishoiu ja -ohutusealased tegevused, riigisadaluse haldamine (vastavalt oma töövaldkonnas kehtestatud reeglitele). Vahetu tulemus: ministeeriumi põhitegevustega seotud töötajate hinnang olmeteenustele on vähemalt 'hea' ja füüsiline töökeskkond võimaldab põhitegevusele pandud eesmärkide täitmist;
- füüsilise töökeskkonna kaasajastamine ja arendamine, sh ettevalmistused uue hoone ehituse planeerimiseks, ehitise projekteerimine ja ehitamine, olemasoleva hoone rekonstrueerimine ja üürilepingu ettevalmistamine koostöös RKAS-ga. Vahetu tulemus: aastal 2009 asuvad ministeeriumi töötajad uutes kaasajastatud tööruumides ja on alustatud olemasoleva hoone rekonstrueerimisega.

SEOSSED VARASEMATE ARENGUKAVADEGA

Seoses üleminekuga poliitikapõhiste tegevusvaldkondadele on arengukavas sätestatud eesmärkide ja meetmete koosseis võrreldes perioodiks 2007-2010 koostatud arengukavaga muutunud. Allpool esitatud vastavustabel annab ülevaate varasemas ja käesolevas arengukavas loetletud meetmete seostest.

Makromajanduspoliitika ja statistika

Meetmed 2008 - 2011 arengukavas	Meetmed 2007 - 2010 arengukavas
Eesmärk 1: Makromajanduslik tasakaal 1.1. Valitsuse majanduspoliitika alane nõustamine. Eesmärk 2: Üleminek eurole 2.1. Kriteeriumide täitmist toetava majanduspoliitika rakendamine ja tehnilise valmisoleku tagamine euro kasutuselevõtuks.	- Majandus- ja eelarvepoliitiline nõustamine
Eesmärk 3: Usaldusväärne statistika 3.1. Riikliku statistika tootmine.	- Riikliku ja rahvusvahelise statistika koostamine

Maksupoliitika

Meetmed 2008 - 2011 arengukavas	Meetmed 2007 - 2010 arengukavas
Eesmärk 1: Maksupoliitika stabiilsus ja lihtsus 1.1. Maksusüsteemi neutraalsuse ja õigluse suurendamine. 1.2. Maksusüsteemi stabiilsuse ja lihtsuse tagamine.	- Maksu- ja tollipoliitika väljatöötamine
Eesmärk 2: Säästev tarbimine 2.1. Tööjõu- ja kapitalimaksude vähendamine. 2.2. Tarbimis- ja keskkonnamaksude tõstmine.	
Eesmärk 3: Maksuhalduri teenuste kvaliteet 3.1. Maksu- ja tollipoliitika rakendamine.	- Maksu- ja tollipoliitika rakendamine
Eesmärk 4: Efektive maksuarvestus 4.1. Riigitulude haldamise korraldamine ja arendamine.	

Finantspoliitika

Meetmed 2008 - 2011 arengukavas	Meetmed 2007 - 2010 arengukavas
Eesmärk: Konkurentsivõimeline ettevõtluskeskkond 1.1. Finantssektori konkurentsivõime ja investeerimiskeskonna arendamine. 1.2. Kriisijuhtimise valdkonna arendamine. 1.3. Kohustuslike sundkindlustusskeemide efektiivsuse ja jätkusuutlikkuse tagamine. 1.4. Hasartmängude reguleerimine, 1.5. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise efektiivsuse tagamine.	- Finantspoliitika ja finantssektori reguleerimine

1.6. Rahvusvahelistele standarditele vastava finantsaruandluse tagamine ning audiitortegevuse korraldamine.	
---	--

Halduspoliitika

Meetmed 2008 - 2011 arengukavas	Meetmed 2007 - 2010 arengukavas
Eesmärk 1: Riigi haldusorganisatsiooni vastavus hea halduse põhimõtetele 1.1. Strateegilise planeerimise raamistiku arendamine ja juhtimiskvaliteedi tõstmine. 1.2. Avaliku teenistuse arendamine. 1.3. Riigi osaluste efektiivne majandamine. 1.4. Riigivara heaperemehelik valitsemine. 1.5. Riigihangete süsteemi arendamine. 1.6. Riigiabi süsteemi arendamine.	- Halduspoliitika väljatöötamine ja rakendamine

Eelarvepoliitika ja finantsjuhtimine

Meetmed 2008 - 2011 arengukavas	Meetmed 2007 - 2010 arengukavas
Eesmärk 1: Tulemustele suunatud riigieelarve 1.1. Ressursside planeerimis- ja kasutussüsteemi arendamine. 1.2. Riigieelarveliste vahendite (sh välisvahendite) efektiivse kasutamise tagamine.	- Eelarve koostamine; - EL otsustusprotsessis osalemine ja EL abirahade kasutamine
Eesmärk 2: Kliendisõbralik arveldussüsteem ja igapäevane likviidsus 1.1. Riigi arvelduste korraldamine ja rahavoogude juhtimine.	- Riigi arveldused, rahavoogude juhtimine ja finantsinvesteeringud
Eesmärk 3: Kvaliteetne finantsaruandlus 3.1. Riigi raamatupidamise ja finantsaruandluse korraldamine.	- Riigi raamatupidamise korraldamine
Eesmärk 4: Riigi finantshuvide kaitse 4.1. Riigieelarve vahendite eel- ja järelkontrolli meetmete rakendamine.	- Vabariigi Valitsuse siseaudit

LÕPPSÕNA

Rahandusministeeriumi valitsemisala 2008-2011 strateegilise arengukava elluviimiseks koostatakse igal aastal koos eelarve projektiga tegevuskava. Arengukava saab lõpliku heakskiidu Vabariigi Valitsuselt Riigi eelarvestrateegia heakskiitmise kaudu.

Strateegiline arengukava hõlmab endas ka valitsemisala asutuste tegevuse eesmärgid. Tegevuskava koostatakse vastavalt Riigieelarve seadusele iga asutuse kohta eraldi ning selles tuuakse välja tegevusvaldkondade, strateegiliste eesmärkide ja meetmete loikes kavandatavad järgmise eelarveaasta tegevused.

Tegevuskava korrigeeritakse vastavalt Riigikogus vastu võetud riigieelarvele ning seejärel kinnitab selle Vabariigi Valitsus koos täidesaatva riigivõimu asutuste kulude liigendusega.

Rahandusministeeriumi strateegilise arengukava ning ka tegevuskava täitmisest antakse igal aastal aru ministeeriumi majandusaasta aruande koosseisus oleva tegevusaruande kaudu. Konkreetset edusammud strateegiliste eesmärkide poole liikumisest ning tegevuste tulemuslikkusest kajastatakse tegevusaruande osaks olevas tegevuskava täitmise aruandes. Tegevuskava täitmise aruandes sisalduvat infot kasutatakse sisendina arengukava täiendamisel. Rahandusministeeriumi majandusaasta aruanne on avalikkusele kättesaadav ministeeriumi kodulehel.

Info Rahandusministeeriumi eesmärkide täitmisest ja tegevuse tulemuslikkusest jõuab riigi majandusaasta koondaruande kaudu Riigikogu ning avalikkuseni.

KASUTATUD LÜHENDID

AAJN	Audiitorite avaliku järelevalve organisatsioon
CAF	<i>Common Assessment Framework - a European quality framework that can be used across the public sector as a tool for organisational self assessment</i>
CP	<i>Convergence Program</i>
ECOFIN	<i>Economic and Financial Affairs Council - the Economics and Finance Ministers of the Member States</i>
EFQM	<i>European Foundation for Quality Management</i>
EKTK	Eesti Kaubandus- Tööstuskoda
EL	Euroopla Liit
EMP	Euroopa majanduspiirkond
EMU	<i>Economic and Monetary Union</i>
EN	Euroopa Nõukogu
EP	Eesti Pank
ERM II	<i>Exchange Rate Mechanism II</i>
ESA 95	Euroopa rahvamajanduse arvepidamise süsteem
eSTAT	Statistikaameti elektrooniline andmekogumissüsteem
EVA	<i>economic value added</i>
FI	Finanstinspeksioon
IFRS	<i>International Financial Reporting Standards</i>
IG	<i>Integrated Guidelines for Growth and Jobs</i>
IIA	<i>Institute of Internal Auditors</i>
IKT	Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia
IMD	<i>Institute for Development Management</i>
IMF	<i>International Monetary Fund</i>
IPSAS	<i>International Public Sector Accounting Standards</i>
IT	Infotehnoloogia
KOV	kohalik omavalitsus
MAO	Majandusanalüüsi osakond
MKM	Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium
MONEYVAL	<i>Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures</i>
MTA	Maksu- ja tolliamet
NSRF	<i>National Strategic Reference Framework</i>
OECD	<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i>
PPP	<i>Public-Private Partnership</i>
RAK	Riiklik arengukava
RES	Riigi eelarvestrateegia
RKAS	Riigi Kinnisvara Aktsiaselts
RKOARR	Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riikliku register
RM	Rahandusministeerium
RO	Riigieelarve osakond
ROSC	<i>Report on the Observance of Standards and Codes</i>
SA	Statistikaamet
SGP	<i>Stability and Growth Pact</i>
SIGMA	<i>Support for Improvement in Governance and Management - a joint initiative of the OECD and the European Union</i>
SKP	Sisemajanduse koguprodukt